

సంచిక ౬౬

దీనిని విశేషములలో కూడ వాడుచున్నామి

అమ్మతాంజనం డిప్లో, బొంబాయి, నుద్దాను

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
తెలంగాణ ప్రభుత్వం, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, హైదరాబాద్, రంగం

ఆచార్యులు లక్ష్మీపతి. బి. ఏ., ఎం. బి., సి. ఎం.
మేనేజరు, మాంట్రోడు, మదరాసు

2 వ ప్రశ్నకుత్తర:—(కర్ణాటక ప్రభుత్వమునకు గౌరవం
నులకముగా బోధించును. హాల్ డ్యూమలకు మందు. మరొక
మానులకు విందు.) (1213) 0-8-

పాపస్థులయము నేలుఁ— ఇట్లు వ్రాయఁడుః—
 కాకినాడ } గోవిందరాజు హరిశ్చంద్రరావు
 గోదావరికి జిల్లా.

పాపానికి పాపాన్ని కట్టించుకొనవారికి పోవేటి విధానం.
కర్తవ్యం 100కి 25 రూపాయలు కమీషన్ నియమిస్తున్నాం.
చిరునామా: _____ ఖ.న.ల.శ్రీ కంపెనీ,
16 బంకలైక్ మేన్, ప్రిన్సిపాల్స్ పాఠశాల పోస్టు, చురగూడ.

మన రాసు.

అంధపత్రికా కార్యాలయము,
1, లింబుశెట్టి వీధి, మదరాసు

~~~~~

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
హనుమంతు, 212, పడరాన

శిశువృక్షము.

దేశరక్షించి జగత్పాపరావు బి. వి. గారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— పాశ్చాత్యవాగ్ధికముండి చువ వలవాటుపడచుకొని భవ్యులమైతిమి యెంచుకొనుచున్న యంశములలో శిశువృక్షమును ముఖ్యముగా వివరించుచున్నాము. ఇది యొక మనదేశమునకుఁ గ్రాత్యుమై తాత్కాలికమున, నవనాగరికుల మని యనుకొనుచున్న శ్రీపురుషుల కొక్కింత చావునూనందకరమయి గనుపట్టుచున్నది. దేశమునకు ప్రజాక్షేణమునకు దేశాభివృద్ధికిని బుద్ధిమంతులగు భిక్షుగ్రామములకు నైకకర్తవ్యముగా వదిలించుచున్నది. అయ్యది నవనాగరికుల గర్భమునందు మోసి శిశువును గనుచేత ప్రాణాపాయకరమయిన సంకటమునందు నోచుకొని, శిశువు జన్మించినతోడనే యందాని నొకదానికొకటి నుంచి కడుపారకనిన బిడ్డను శ్రీతిని ప్రసవమై నునుపక మునుకుట, ఇట్టిచూచారము, పాశ్చాత్యదేశములందు మెలకుగాఁ జూపట్టుచున్నది. దానిని ప్రసవవారి లిటికల నభ్యసించుచున్నవారు. శ్రీతి, తాము గర్భబిడ్డలకు దయచనువా లొసంగిన దయ యావలయు నశించుచు దాము మాపంతుల మనోహరముగా గనుపట్టెను తలంపు చేతను, బురుషులు తమ భార్యలు దయ బిడ్డలకు జనువా లొసంగినవారి యావలయుతగ్గి తమ కానందదాయకులుగా నుండవలసి నట్లేమున ఇతరు లొకవిధమగు సమ్యక్తి నొంది నోరెలుంగని తమబిడ్డలకును యభివృద్ధికి నేరపురువులై నవలెనుచున్నవారు.

“శిశువును గన్పెట్టి, తన కాశిపునందు గలప్రేమకలనను, దన శిశువు సర్వవిధముల నభివృద్ధికి రావలయునను కొరిక నలనను తానే తనబిడ్డకు దానిగానుండి సంరక్షణయొనర్చుట మిక్కిలియవలయును పాశ్చాత్యదేశములై యున్నది. ఏలనన, బిడ్డను గడుపార, గనినతల్లికంటె యాబిడ్డతేమయు మతియొక శ్రీతిక గావలయునా? అట్టిబిడ్డకు సంరక్షించుకొను సమగ్రత కూడ మతియొక దాని కలరకునా? ప్రసవసమయమునందు తల్లి కెంత వేదనకలిగినో, తరువాత నాపిల్లయొక్క మంద స్థితివదనారవింద మంత సంతోషదాయక మగును. ఒకప్పుడు బిడ్డకొఱకు వేదనమొందునదియు మతికొప్పుడు బిడ్డజూచి యపరిమితానందముఁ బొందునదియు తల్లిగాని దానియగునా? కూలికొన్నదినదాని కూలివానివలె తనకృత్యము నిర్వర్తించు నప్పుడు బిడ్డయందుగాక స్వలాభమునందు వేడుకపడి, బిడ్డ యభివృద్ధిగాక తన భవాగమమునే యెంచుకొనును. భవ మెక్కువ యొసంగినకొలది తనప్రసాదమిక్షణములు శిశువునైఁ బ్రసరింపజేయును. కొంచెము భవముతగ్గి నగోడనై బిడ్డకు కపాస్యముగ గిట్టుట నలవివేయుట, మొదలయిన శిశువృక్షసాధనములు గూడ మొనరించుచుండును.

ఈశిశువృక్షముని ప్రతిబంధమునూడ తాను గన్నకం మును దానే సంగ్రహించుకొనవలయు నని భగవంతుని యుద్దేశము. అందువలననే బిడ్డ ప్రకృతిగోడనై యుద్ధానియాకారాధ్యము తల్లివేటొకచోట కరుగకకర్తవ్యమంద ఆమె శరీరమునందే పాలరూపమున నాబిడ్డ కాకక మేర్పరచినాడు. ఆహారము తల్లికేరీమునందే ముందే విడిచి తరువాత నాతల్లి బిడ్డపాలు త్రాగుచున్న తరుణమున దా బిడ్డయొక్క మనస్సున నుంచినాము నాలుకుతల్లికి మిక్కిలి యవకాశము గలదు. ఆహారము బిడ్డనిడికొని చచ్చుచున్నప్పుడు దా బిడ్డయొక్కమై తల్లి తనదృష్టినిలిపి, తనప్రేమయొక్క శుభ్రమందలి, యావలయుతగ్గి గుణములగువాడుగా నుండవలె నో యెట్లు తన మనస్సున గోరుకొని యాబిడ్డతో నీనిట్టిగుణ వంతువలె కర్మమున నాటికి నున్నప్పుడు నాబిడ్డకు నెడ వాదయిన దప్పుకలంతటి కొనిట్టి గుణవంతుడై యగును. పూర్వము శ్రీతి దేశమునందు నీ గమాత తల్లి దయ బిడ్డలు గొప్ప నీరుటగానై తనని పసివాడే గోరుచుండి నానెట్లై వెంచుచుండి. అందువలననే పాశ్చాత్యదేశపు లండనుగొనునా కే భావమునందును, బుద్ధిమంతులకు సాండిత్యమునందును నాగరికతయందును, ఏకత్వమునందును ఇంతయేల శిశువృక్షములందును బ్రవీణత గాంచి నేటికెవరు సర్వప్రపంచముచేతను గొనియాడబడు చున్నవారు. కావున మనవారెల్ల మన నరవాగ్ధికము గొంతకంత గుణవంతులమో మిలిమియజేసి, మనవంశమునకు మనదేశమునకు గీర్తితెచ్చు ప్రజ సంపాదించుటకు గారణమైన మార్మస్వర్యమును మన బిడ్డల కిప్పించుచు నట్లు ప్రవర్తించునని పట్టుబట్టిన తమ భార్యలను సర్వవిధముల నొప్పించి, తాము గూడ తమవిషయాలలోత్యము గొంత తగ్గించుకొని దేశమునకును దయచను మే లొసంగుకొందురని గోరుచు, వారల కట్టియు త్రవబుద్ధిని బ్రసాదించుకై భగవంతుని వేడుచు నింతటతో విరమించుచున్నాడను.

శ్రీతి: నేతపరిశ్రమ

[శ్రీమతి పి. వి. లక్ష్మమ్మగారు.]

అస్సాములో శ్రీతి బట్టలు నేసి మనదేశములో శ్రీతి వంట గదిలో వంటచేసి తెచ్చివంత చులకనగా తెచ్చుదురని కృష్ణా పత్రికలో ఆంధ్రవిద్యార్థి వ్రాసినసంగతి చదివినపుడు నా మనస్సెంత సంతోషము పొందినను మన కట్టి చేతిపనులు చేయుటయైనను రాకపోయెనని మిక్కిలి విచారము కలిగినది. నేతపరిశ్రమేమేకాదు. ఆదేశములో ఎన్నటికిని పోనటువంటి రంగులు కూడ శ్రీతి బట్టలకు నేయుదురుట. అక్కడగాక నెల్లూరునందును బట్టలనేత నేర్పిన శ్రీతిందేవా రని కడపలో జరిగిన మహిళాసభాధ్యక్షురాలు వ్రాసియున్నది. మనదేశములో మనసమీపమును ఇట్టి చేతిపనులు శ్రీతిచే జరుగుచున్నను మన మెంతయూఘలమో చూడుడు! మనకు అన్నము వంటుట ఇల్లలుకుట మొదలైనవంట పనులు, తిండిపనులు తప్ప మరొకవని చేతనేకాదు. మన ఒంటికి యింటికి కావలసిన బట్టలను రచికలను, మగవారికి కావలసిన బట్టలు చొక్కాగుడ్డలు మొదలైనవి మనమే నేసి కొన్నయెడల మనము సంకల్పమునకు ఇద్దరు మనుష్యులకు ఇప్పుడు కొనుచున్న బట్టల ఖరీదునకు ఐదుగురికి సరిపడు బట్టలు నేసికొనవచ్చును. దెబ్బు లాభముగాక మనము స్వంతముగా నేసినదగుటచే ఆబట్ట మనయొద్దప్రకారమై యుండి ఎక్కువ కాలము వస్తుటయేగాక మనము కట్టుకొనుటకు బంధువుల కిచ్చుటకు ఎంత ఆందముగానుండునో! మన మనస్సెంత సంతోషపరచునో చేతిపనులయందు శ్రద్ధ కలిగి అభిమానించు చున్న యా సోదరీమణులకు తెలియగలదు. ఒక బట్టలు నేయుట మాత్రమేకాదు. ఉదయమునుండి సాయంత్రమువరకు మనము వాడుచున్న వస్తువులలో చాలాభాగము జపాను యూరోపు దేశములలో శ్రీతిచేసిన మనకు పంపుచున్న జేకాదా? అట్టిపనులు మనము చేయగలమా యని జంతు మనకుండుట సహజమైనను దానినివిడిచివెట్టుట ఆకర్షకము. మన వ్యబిధికి సాధ్యముకానిపనిలేదని రాజారామ మోహన రాయలు చెప్పినమాట కల్గిగాదు. మనము పట్టుదలతో ప్రయత్నము చేసినగాని ఏమియు సాధింపలేము. మనకు ఉపయోగమైన చేతిపనులను చిత్రకళలను నేర్చుకొనవలెనని మనలో కొందరి కాశ్యమును దూరదేశముల కేగి ఆ పనులు నేర్చుటకు బలహీనము, భవహీనము, కుదకు స్వాతంత్ర్యహీనము మొదలగు కట్టుబాట్లకు లొనైయుండుటచే ఉరకుండనలసి వచ్చినది. నై ఆభ్యంతరములనుండి తొలగింపుడని మనవెద్దలను మనము కొరుటయేగాక మైమాడువిధములగు ఆభ్యంతరములు లేని నా సోదరీమణులుగాని తల్లులుగాని ఇట్టిపరిశ్రమలయందు శ్రద్ధ బూనిమనదేశమందాని ప్రేమమున నాటి ఫలింపజేసిన నెంతభాగుండును. మనశ్రీతికలకి ఎంతమంట కాలతేమము జరుగునో ఆలోచింపుడు. ఇదిగాక శ్రీతికొరకొక మాసపత్రిక నన్నొత్తించుటకై చెన్నపట్టుములో స్వంతముద్రణాలయమును స్థాపించుట కొరకు ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞను పొందుచు ఆంధ్రపత్రికలో హిందూశ్రీతి వ్రాసినను చిన్న శిల్పమును కరుసమంజసముగాను నున్నదయే తలచెదను. ఏలయన ఇట్టి స్వతంత్రమైనను మనదేశపుశ్రీతిలకు కలుగుచున్నందుకు సంతోషించవలసియున్నది. శ్రీతిమైన మనము చేతిపనులయందు కడతేరినట్లయిన మన గృహములకు కావలసిన సామాన్యవస్తువులన్నియు మనమే చేసి కొన్నయెడల మనసామ్య ఇతరదేశములకు ఎట్లుపోగలదు? మనకుహీనస్థితి ఎలవచ్చునా? ఒక చిన్న యూరోపు అందరినొడ్డలో కూరగాయలన్నయెడల ఆయురారికి కూరలన్నయెడల రానక్కరలేదుగాదా? వచ్చినను తిరిగిపోవలసినదే అని మనకందరకు తెలిసినవిషయమే. ఆవిధముననే మనకుకావలసిన వస్తుసామగ్రింతయు మనమే చేసికొనుచున్నయెడల మనదేశ మితరదేశ

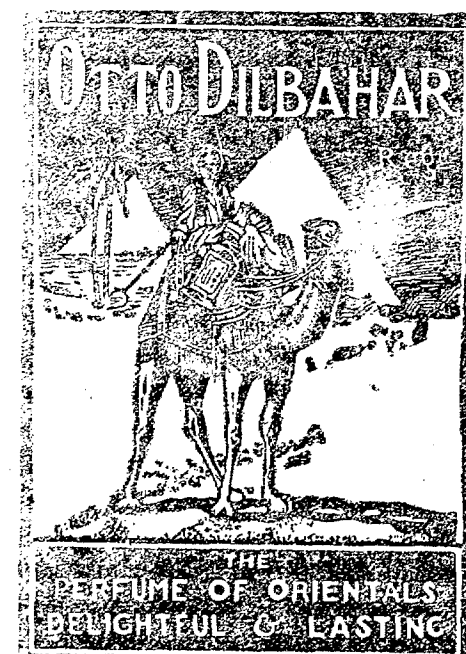
ములనై సాధారణదలసిన అవసరములేదు. ఇతరకాలమునుండి ఇతరదేశములనుండి వచ్చు వస్తుసామగ్రి యంతయు మనదేశమును నింపివేయుటచే మనసామ్య నష్టమయినను మనకు ఒప్పు తెలియనేలేదు. ప్రస్తుతమందు యుద్ధముచే కొన్ని దేశములనుండి రాకపోకలు నిలిచిపోవుటచే ఇప్పుడు మన మనుభవించుచున్న కష్టనష్టములను పట్టియైనను ఇప్పుడభిమానింపక తప్పదు. ఇతరదేశములమీదనే యాసపెట్టుకొనియున్నయెడల రానుగాను మనకు దర్శదదశ నానాటికి హెచ్చునేగాని తగ్గునని మనము కలలోనైనను తలపరాదు. ఇప్పుడొకసారి జపానునుండి రాకపోకలొగిసోయిన మనగతి ఏమగునో గదా? ఇదియంతయు మనము అతిసోమరుల మగుటచేత కలిగినది కాని మరియొకటికాదు గనుక ఇతరదేశములశ్రీతి వారిదేశమందు చూపుచున్న అభిమానమును మనదేశమునకు మనమును చూపుట మనకు విధియై యున్నదని ఎంచి ఇట్టిపనులే స్వదేశోద్యమమునకు మార్గదర్శకములుగా నుండునని యోచించి మహిళాసభలు సమాజములు జరుపుచున్న విద్యావతులందరు ప్రయత్నములుచేసి మనదేశములో చేతిపనులు చిత్రకళలు నెలకొల్పి నెరవేర్చుకలదులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

హిందీభాషా ఉచితపాఠశాల.

ప్రారంభసభ.

నేటి మధ్యము 7-80 గంటలకు బ్రాడ్వేయందలి హామ్యూలు ఆఫీసులో హిందీభాషా ఉచితపాఠశాలస్థాపన కొఱకు ప్రారంభసమావేశము జరిగెను. వీరెంటుమృ అధ్యక్షత వహించెను. ఆమె సభ నువక్రమించుచు హిందూదేశమున కంతటికిని ఏకభాషావాగ్ధివనానకర్తకతనుకూర్చి తెలిపి ఉత్తర హిందూస్థానమునందంతటను మహారాష్ట్రదేశమునను హిందీ భాష యధ్యమగుననియు దక్షిణదేశమునమాత్రము హిందీ భాషను బోధ్యమగునట్లు జేయగలిగినచో సర్వసామాన్యభాష యొకటి యేర్పడుననియు చెప్పిరి. అనంతరము సి. పి. రామస్వామయ్యగారు రుపన్యసించుచు దక్షిణదేశమున తప్ప ఇతర భాగములందు హిందీభాష అందఱికిని అర్థమగుననియు, దక్షిణదేశమునందును తెలుగు, కన్నడ, మలయాళ భాషలయందు ముప్పాతిక భాగము సంస్కృతపదములుండుటచే వారు మొత్తముమీద హిందీని గ్రహింపగలగవచ్చుననియు, కష్టమంతయు తమిళభాషయందే కలదనియు, కొంచెము కష్టపడి హిందీభాష నేర్చుకొనినచో హిందూదేశమున కంతటికిని బోధ్యమగుభాష యొకటి యేర్పడుననియు, ఇట్టిభాష యొకటి ఏర్పడినగాని విద్యావంతులు దేశసేవ చేయ గలుగుటకు వీలుండదనియు, హిందీభాషను సర్వభారత సామాన్యభాషగా చేయుట నుకరమని గాంధీగారు తలచి అందుకొఱకు పాలుపడుచు దక్షిణదేశమున హిందీభాషను బోధించుటకు తనకుమానుని పంపిరియు చెప్పి మోహనదాసు గాంధీగారి నుతులగు దేవదాసు గాంధీగారిని సభకేగించిరి. అనంతరము దేవదాసు గాంధీగారు హిందీభాషనుపన్యసించి భరతవృక్షమున చెన్నపురి గాజధానియొక దీపమువలెనున్నదనియు, ఉత్తరహిందూస్థానమువారికి దక్షిణదేశమువారి భాష తెలియదనియు దక్షిణదేశమువారు ఉత్తరదేశమునకుపోయియు ఆభాషను నేర్చుకొనకాలమన్నారనియు ఈ రెండుభాగముల మధ్యను వారధికట్టి ఈ రెండుభాగములను కలపవేయుటకు గాంధీగారు పట్టుపట్టెరినియు, హిందీ భాషాద్యమమును బూనుకొనుటకు గాంధీగారే రాజాచరిగాని ఇతరరాజకీయ వ్యవహారములవలన వారన్యధాపనిచేయ వచ్చినందున తిమ్మబంపెరినియు చెప్పిరి.

వీరెంటుమృ సభను ముగించుచు నేటిసాయంత్రము 5-౩౫ గం నుండి గోల్డే హాలులో మిదైమీద హిందీభాష బోధన కొఱకు స్థలపు ఏర్పాట్లుచేసెననిచెప్పిరి. అధ్యక్షురాలికి వంద నములతో సభ ముగిసెను.

సోలహజంటలు: ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, బామ్బాయిసీదు వీధి, కొంభాయ. మద్రాసు యెంజంటలు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి, వైవాదిబాబుగోపాల్, మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన 126

(విజ్ఞప్తము కావలసినది) ఆటో డిల్ బహార్. (విజ్ఞప్తము కావలసినది)

ఇట్లుచేతలపు చుచి కరుణగనని, పాటితనమనోజ్ఞమగు నువాసనగలది. ఆటోహాలుగాని, సారాముడుగాని, చేర్చబడకనే నిర్ధమ చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ నువాలెన్తి కొన్ని చిందులును విలకరించినచో, మనోగృహము నువాసన ని స్తులపరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణములు నీ నువాలెన్తి నొందును.

విన్నలెజా (అర (డాం)	నీ హా 1-కి న	0-4-0
చుద్ధరకము నైజా 1-(డాం	" "	0-3-0
వేరొకనైజా	" "	1-6-0
వెద్దనైజా	4 " లేక ౩ కొన్ను "	2-0-0

వి. వి. భువ్వలు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

చల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసామ్రాజ్యము మోరము. నీని అనేకమగు నకలనెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగొనుచు నీసామ్రాజ్యము, కాడ్డమైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరికిలింపుడు. ఈఆటో డెబ్బహారుయొక్క సులక్షణములును పరికిలనచేయ గోరుచు రి డిగునవారికి వ్రాసినచో అజాకియ్యమగుగల నువాసనకాడ్డ ఉచితముగ పంపుదు.

బాప్టిస్టాగారి లేఖ.

బాప్టిస్టాగారు ఏప్రిల్ 29 తేదీని "మరాటాపత్రిక కిట్టు వ్రాయుచున్నారని" "రాయబారములగలియే మైసో" నేనిపుడు గ్రహింపగలిగితిరి. ప్రభుత్వమువారి కార్యము యథావసరములబట్టి స్వరాజ్యవాదుల యెగురుతుని బహిష్కరించినట్లున్నదని యొక శ్రీ వాక్యచ్చియండెను కాని యిది దైవ ప్రేరేపితకార్యముగ నాకు దోచుచున్నది. ఈ కార్యము ప్రజలను కోపప్రభుత్వలగావించి, స్వరాజ్యసంపాదనమున కై వారి నిశ్చయము ద్విగుణీకృత మగుటకు కారణభూతి మైనది. కాని యందుమూలమున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులు బయలుపడల కుండు రని విశ్వసించుచున్నాను. ఇది స్వరాజ్యాంధోళనమును మరింత హెచ్చు గావించినందులకు నాకెంతయు సంతోషమగుచున్నది. కాని, నవంబరుమాసమున తిలకు మహాళయును ఆంగ్లేజ్ శత్రువును సుండు టత్వరసము. భారతదేశ సందేశహరు డగు నాతని నిచ్చటి ప్రజలెల్లరును మహాపూర్వకముగ నాహ్వానించెదరు. ఇచ్చటకు తిలకుగారు వచ్చుట నాకత్యంతావశ్యకము. తిలకు మాత్రమే యిందులకు తగినవాడు... మన ఉద్యమవాదమును నింకను జయపరచుము. ఇందులకై దారుగురు సుప్రసిద్ధ క్త లవసరము. యవకు లిచ్చటకు వచ్చిన లాభము లేదు. తమ సందేశవాద్యతను గుర్తించి, ప్రజావిశ్వాసము గడించిన మధ్యమయ్యై లిచ్చటకు రావలెను... మన స్వరాజ్యవాదమును గూర్చి యొక కరపత్రమును నేను తయారు చేయుచున్నాను. కాని నెలకలక్ష ప్రతు లచ్చొత్తించి, ఇచ్చట నెల్లరులకిత యగ రించిపెట్ట వలయుకొంటిని.

కార్మిక సంఘము లీప మునుగూర్చి బ్రిటిషు ప్రజలకు బోధింప మొదలిడినది. ఈ కార్యము తృప్తికరముగనే ముగుచున్నది. ఈ కార్మికుల ఆధికారము భావికాలమున వృద్ధియగు ననుటకు గుందియున్నది. ప్రస్తుతపు పార్లమెంటులో వీరి కధి కారముగలదు కాని యీ సమయమున జంతుగొంతులేక భారత దేశము తన నివాళిప్రాయముల వ్యక్తీకరించినగాని బ్రిటిషు ప్రజలు మాంటాగ్యూగారి వాక్యములనే ఆంగీకరింతురేమో అని నాకు భయమగుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ వారు సం దేశము నంపక పోవుట చే నిచ్చటి బ్రిటిషు ప్రజలు గరభిప్రాయపడుచున్నారని సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును దిక్కు మరదిచేసిన నంగీకరింపమనియు అందులకు కనీసపు కోర్కెలగు కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణములను ప్రభుత్వంతరముగ నొసంగవలెననియు కాంగ్రెసు నహా భవారింపకే నిష్పక్షియమానములు కాలేదా! "ని" అనియు గావించునకు మేము వేదము డు మును మ. మ. సంస్కరణముల విషయమై మే మిదివరకే నిశ్చయించుకొంటిమి. అంతకు కుక్కుగ దేనినైన మేముంగీకరింపమని బ్రిటిషు ప్రజలకు మే మెరుక పరచెదము. అని కాంగ్రెసు సభవారు పట్టుపట్టి రింపరలెను... కాంగ్రెసు సభవారికోరికల ననుగుంచి వర్తిచుటకై యిచ్చటి కార్మికపక్షము నిశ్చయించుకొనినది. కాంగ్రెసు లీగు విధానము మనకు లభించునెడల, మిగిలినది త్వరలో మనకు చేకూరుట నులభము..... ఇచ్చటి వారల సమ్మతిని బడయుటకు మిఠు హిందూదేశమున నొక కార్మికోద్యమమును స్థాపింపుడు. ఇందుచే నిచ్చటి కార్యములు సులభ మగును. అక్షిణిలో భారతదేశము లీ అంతర్జాతీయోద్యమమున జేరటచే, ఐరోపా, ఆమెరికాఖండముల దృష్టిని మన మాకర్షింప గలుగుదుము. ఇచ్చటి పార్లమెంటు సభవారి కొక అర్జీని మిఠు పంపుడు... ముఖ్యమంత్రికి తిలకు గారంపిన సందేశము ఇచ్చట కొంత ప్రచలనము కలుగ జేసినది. తిలకు గారి వైరుధ్యభిప్రాయముల వ్యాప్తము గావించుట కిచ్చట నొక పక్షమువారున్నారు. కాని తిలకుగారి సందేశము వారిప్రయత్నముల భగ్నము గావించెను. ఇచ్చటి వార్తాపత్రికలలో ననేకములు తిలకుగారి సందేశమును ప్రకటింపలేదు. కాని హిందూదేశ కేంద్రాభిలాషు లగు "మాంఛెస్టరు గార్డియన్" మున్నగు పత్రికలలో మాత్రమిది పోకటికయ్యెను. "టైము" పత్రిక కానిది పోకటింపలేదు... భనవహాయ మున్నయెడల రానన్న పార్లమెంటు సభలో భారతదేశ పోలిసిధ్య ముండునట్లు ప్రయత్నించు టత్వరసము. నేనే పార్లమెంటు సభ్యుడుగ నుండవలయునని యున్నాను.

కార్మికుల సహాయమున పార్లమెంటు సభ్యత్వమునకు కొంత ప్రయత్నముల చేయవలెను..... నేనిచ్చట నుంచి సుస్థిరతరణముననే వచ్చి యున్నాను. ఇచ్చటినిగిరిగుల గూర్చి నాకు బాగుగ తెలియును. ఆంగ్లేజ్ శత్రువును ప్రజలయందు వ్యామునెడల గల ప్రేమ నంపకలేదు. నే చ్చట లేకున్నచో

హిందూదేశ మెట్టిలాభమును పడదుజాలక పోవును. ఇందుచే నే నహంభావప్రభుత్వమున నితలంపవలదని నాప్రార్థన. నేనే యింత చేయగలిగినపుడు, ఇచ్చట తిలకు గారున్న యెడల నెంతటిమహా కార్యముల జేయవచ్చు? జేరవచ్చు నవసరములేను.

చంద్రరణస్మృతికరణమా? విచరణమా?

రాబోవు రాజకీయ సంస్కరణములచిర కాలమువరకే టిత్తులగుటకై ప్రస్తుత మెల్లరును కొందఱ యాశతోచున్నాను. నగ్రామమున భారతీయులు సహాయముచేయుటకు సంస్కరణముల ప్రకటింపు టత్వరసరమని మనము తలంప వచ్చును. ఈ సంస్కరణములు కాంగ్రెసు లీగు విధానముకంటె తక్కువగ నున్నయెడల మనమేమి చేయువలయును? ఇది యొక విషయ సమస్య. ఈ విషయమై "కామరువీలు" పత్రికలో నొక మూల బీసెంటుగూగు వ్రాసియుండుటచే, కొందరు యవకుల కదికోపహేతువైనది. కాంగ్రెసు లీగు కనీసపు కోర్కెలగు సంస్కరణములను పరిభ్రష్టమువానొసంగకపోయినయెడల వానిని మనము వర్జింపక, అవి యెంత అసంతృప్తికరముగ నున్నను మనసంపూర్ణాశయలభి కై యుపయోగించెదమని యీ వారిచుటే లభించియున్నది. ఈ అభిప్రాయముతో తిలకు మహాళయుడు హద శక్తిభవించుచున్నాడని వ్రాయ సాహసించినది. ఈ అభిప్రాయములో తప్పుమొదలు లేదు. కాని, బీసెంటుగూగు మామూలు వాగ్దోరణికంటె నిది కొంచెము తక్కువబడి యున్నందున, ఇంతవర కేమె సత్యాగ్రహవ్రత పక్షపాతియని తలంచిన ప్రజల కిందుమూలమున నాకాభంగము జనించెను. అందుచే వాగ్దోరణి కేమె కర్తవ్యమనెడల ఆశయాము కలిగెను. ఈ విషయమున జరిగినవచ్చు మిగుల శోచనీయమగుటచే వాని నిట నెలపక, అందలి సారాంశములమాత్ర మిట బొందుపరచెదము. బీసెంటుగూగు అభిప్రాయముతో "మరాటా" పత్రిక యేకీభవించెను. కాని, సంస్కరణము లెంత తక్కువైనా వానిని యుపయోగించుకొనవలెనని బీసెంటుగూగు మునుమాడె, మనకార్యముల కవి తోడ్పడిననే వానిని మే ముపయోగించ నంగీకరింతురని "మరాటా" పత్రిక నుడువుచున్నది.

కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణములకంటె తక్కువ సంస్కరణములైన నంగీక రత మనుమాటలలో యీ వాద దుష్పరిత్యములేదు. అందలి విప్రుల విషయముల చూచుటయందే తెలిసి "కుక్కువ బయపడుచున్నది. కలకత్తాగరమున కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణములు తమ కనీసపు కోర్కెలనియు, అవి మన వాస్తవతనకు దళకరమను సంతృప్త ప్రభుత్వములము కాజాల మనియు నుడిగిన వారలు వీరికి తప్పక చేయూత యొసంగవలెను. కాని యిందలి విప్రుల విషయములు వర్జితములైనయెడల ఆ ధానమున నిమిడి యున్న ప్రధాన మాత్రములు లభించుటకై పోరాడవలెను. మన నాయకులు కాంగ్రెసు లీగు విధానము నంగీకరించిన మాట నిశ్చయము. అయినను యీకోర్కెల ననుసరింపక పోయినను, మనసంపూర్ణాశయలభికి తోడ్పడునెడల నెట్టి సంస్కరణములైన నంగీకరించెదమని వారు మునుచున్నారు. కాని యిందొక చిహ్న తటస్థించుచున్నది. ఒక పర్యాయము మనకు సంతృప్తి నొసంగగల పరిణామమును మార్చి యెడల, ఆపరిణామ స్థిరత్వముతగ్గిపోవును. రూపాయకు తక్కువ అనుమాటలయందు ఒక నైసామకూడ అంగీకరింప వచ్చునను అథమ స్ఫురించుచుండ సంస్కరణము లెంతతక్కువ గనున్నను అంగీకరించెదమ" మాటలు ప్రజలను నాయకుల యెడల ప్రాధావేషపరచుట చేయుటలో నాశ్చర్యమేమియు లేదు. కావున, అసంపూర్ణ సంస్కరణ స్మృతికరణము, భావికాలాంధోళనమున కవియుతనకులకరించునో అనవిషయమువై ఆధారపడియుండును. ఈవిషయమును సంస్కరణముల ప్రకటితములగునవరకు నిష్కర్షించుకాలము స్థితిగతు లివిధమున నుండగ, సంస్కరణముల ప్రకటింపవలెకముండే నీనిగూర్చి బీసెంటుగూగును, ఇదిర వాయువును చర్చింప మొదలికుట సుంజనము గలేను. ఈస్థితిగతులయందు నూతన శాసనసభలను తిరస్కరింపక, అందు "మరాటా" సుప్రసిద్ధులగు తిలకువంటివారిని ప్రతిభులకుగ బంపుచు"ని నుగంపుట ఆశ్చర్యకరముకాదా! ఈ వాయువుల వాక్యములయందే నెలవడిన "సత్యాగ్రహ" వ్రతావలంబము "కనీసపుకోర్కెలు" అను మాటలనింకను ప్రజలయందు భూర్భూమి, యిట్టి భావోద్వేగశక్తియుల నుపయోగించుట అసంభవమగుచున్నది. "మరాటా" పత్రికలోను, ఇచ్చట, అందు "నీటిపుల్లెట్టు" పత్రిక.

భారత బాలభట సంఘము

భారత బాలభట సంఘపు చీఫ్ కమిషనరు ఎఫ్. జి. పి. యుగ్మగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాను:-

భారతవర్షమువారు బాలశిక్షణముకొఱకు బాలభటోద్యమ మానశ్యకతను గమనించినది. ముమారు 10 సంవత్సరముల క్రిందట సర్ రాబర్టు జే. డి. పవెల్ గారివలన ఈ ఉద్యమము ఇంగ్లండునందు ప్రారంభింపబడి ఇప్పటికి బహుళాశాకమున ప్రతివాగరిక దేశమునకును వ్యాపించినది. ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల యందు మాత్రము 250000 మంది బాలభటులు గలరు. బాలభటోద్యమము జాతీయోద్యమమేయని ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర రాజ్యాంగ సభ యందు తీర్మానింపబడెను. న్యూజీలాండు జనసంఖ్య 10 లక్షలు మాత్రము; అందు 20 వేల మంది బాలభటులుగలరు. ప్రతి 10 మంది బాలురలో నొక్కఁడు బాలభటవర్ణమునకు జెందినవాడు లెట్టిదండ్రులు తమపుత్రులకు ఆత్మశిక్షణమును, ఆరోగ్యమును గలిగించుటకు ఈ ఉద్యమమే శరణ్యమని యీ, ఉపాధ్యాయులు తమపుత్రుల కిది తోడ్పడుననియు, విద్యా విషయోద్యోగులు ను, సంఘ సంస్కర్తలును ఈ ఉద్యమమువలననే సత్వైరత్వము సిద్ధించుననియు, ఆత్మగౌరవమును, ఆత్మనిశ్చయమును, పదాధిపత్యవ్రతయుగలుగుననియు భావించుటవలననే యీ ఉద్యమ మిట్లుభివృద్ధి సొందెను.

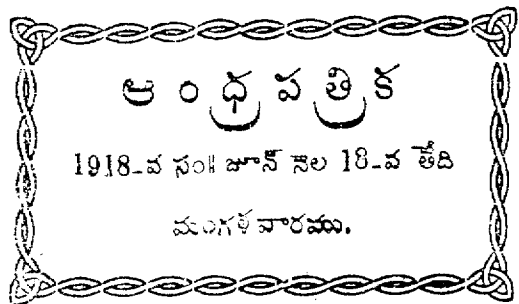
హిందూదేశమున నన్ననో 3000 లక్షల జనసంఖ్య యుండగా అందు 3000 మాత్రము బాల భటులుగలరు. కాని ఇది హిందూదేశపు దోషముగాదు. ఇటీవలికాలము ఈ బాల భటోద్యమము యూరపీయనులకును యూరపీయనులకును భారతకై ప్రవృత్తులకును మాత్రము అనుకరణీయమై యుండెను. ఇంకెవ్వరు ఈ ఉద్యమమున చేరగూడదని శాసన మేర్పలుపబడియుండెను. ఈ శాసన మిప్పుడు తొలగింపబడి నను భారతీయ బాలురు కై ప్రవృత్తులైనగాని బెజిన్ పవెల్ గారి బాలభట సంఘమున వీలులేకుండునట్లు ఏర్పలుపబడియున్నది ఈ విషయము యుద్ధానంతరము నళకును విలీపియించ బడెను. కాని భారతీయులు దీనినిట్లు "నిలిపి యుంచుట ను సమ్మతింపకుండిరి. 1918 వ సం॥ మున సింహళమునండి ఒక యవకుడు మదనపల్లి కళాశాలకు వచ్చి ఒక బాలభటదళమును నిర్మించిరి. ఈ బాలభటులు ఆత్మ్యత్వ మగు నేమను పోకరినీయుముగ నుల్లిరి. ఇందు కలన భారతీయుల కీ ఉద్యమమున విశ్వాసము ఆతిశయించుచున్నది. గతవత్సరము భారత బాలభట సంఘముకట్టి చెన్న పులో స్థాపింపబడి రిజిస్టరుచేయింపబడెను. ఇందును బాల భట శిక్షణము సర్ జే. డి. పవెల్ గారి విధానము మీదనే ఆధారపడి భారతభితుల కనుగుణ్యముగ ఆచ్చట చ్చట సంస్కరింపబడినది. సాధారణముగా 11 సం లయండి 18 సం. వయస్సునకును బాలకులకు బాలభట (బాయ్ స్కాల్లు) శిక్షయొసగబడును. ఇది గాక 7 సం. నుండి 12 సం. ల వయస్సునకును బాలబాలికలకును, 18 ఏండ్లకు వైబడిన నను స్సుగల యవకులకును ఏర్పాట్లనన్న బడుచున్నది శిక్షబడ యగోరువారు భారత బాలభట సంఘ చీఫ్ కమిషనరు (ఆడయార్ చెన్న పురికి వా) యవలెను. బాలభటోద్యమము వృద్ధి సొంది నేట్లుమాప్తులు తిన్నచే యుబడిరి. బెంగళూరు ఇందూరు, కాన్పూరు, కాకి, హైదరాబాదు (సింధు)లయందు బాల భటశిక్షణమున కేర్పాట్లుచేయబడెను. వారాంతమునందు, పాతకాలాంతమునకు ఈ శిక్షణమున కవకాశములేపబడినవి. బాలభటోద్యమ వ్యాపనమునకును బాలభటులకును "ఇండియన్ స్కాల్లు" అనబడు ఒకమాసపత్రిక స్థాపింపబడినది.

ఒక విలేఖరుల్లిట్లు వ్రాయుచున్నాను:- బాలభటోని భారతీ యవజనసంఘమువారు 18-వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు పెన్ బహారులో బహిరంగసభను గావించి సీవాజి జయంతిని జరిపియుండిరి. సీవాజి ఆంగ్లేయ చరిత్రకారుల "హోవిడిగాడు" "కొండవెంక" కాదనియు మాతృభూమిని దుర్భరవాద్యమునండి విముక్తి నొందించుటకు వచ్చిన ఆవతార పురుషుడనియు సభ్యులు అవ్యసించిరి. స్వరాజ్యము, స్వధర్మము సంస్థాపింప కంకణము గట్టుకొనిన వీర ప్రతాపుడని గంభీరముగా చాటిరి. వీరమాత జిజియో గిర్భిత్తుమగు ఆ వీరుని దేశభక్తి ఆపారమనియు, దేశసేవ క్షణాతీతమనియు, దైవభక్తి నిరపమానమనియు వాక్యచ్చిరి. రామదాసు మొదలగు భక్తాగ్రేసరులు వారి మంత్రులని చెప్పిరి. వీరు జాతీయోద్యమము బీజము నాటిక మహామహులని నొక్కి చక్కాగించిరి. భారతీయులంద రీజయంతి యుల్లిగ జూతు ఏటేట నల్లకలయునని హెచ్చరించిరి. బ్రిటిష్ గవర్నలకు, సందేశాంత్య వ్యవహారము కొనసాగుచున్నప్పుడు, భారతీయులతోడను జుట్ట ముగిసెను.

విన్నపము.

యధ్యక్షానమనందు అయిదవయేడు నడచుచున్నది. యధ్యక్షులు త్వరలో ముగియవలయును. సూచనలు లేవు. యధ్యక్షులకు పూర్వము రతి 1 కి 0-1-6 వెలగల కాగిత మిపుడు రతి 1 కి 0-7-6 వెల కమ్మబడుచున్నది. కాగితముల ధర అయిదు రెట్లు పెరిగినది. ప్రియమైనను కాగితములు దొరకుట చుట్టభముగ నున్నది. చందాదారులు పాత పత్రముల నమ్మకమున చందాధనము నందు సగమును తిరిగి పొందుచున్నారు. యధ్యక్షులందఱును తరువతను ఇతర పత్రములు చందాలను హెచ్చించినను యధ్యక్షులు ముగియవలయు నాసతో నాంద్రపత్రిక చందా హెచ్చుచేయలేదు. ఆంధ్రపత్రికకు దినపత్రికకు రూ 15-0-0 వారపత్రికకు రూ 2-8-0 నిర్ణయించినచందా స్వల్పముగ నున్నది. ఇట్టి కఠిన్మతములను పత్రికానిర్వహణము దుర్భరముగా నున్నచో నాంద్రపత్రిక నుండియును దినపత్రికకు వెలకు రూ 1-8-0 (సంవత్సరముకు రూ 18-0-0) వారపత్రికకు సంవత్సరమునకు రూ 3-0-0 చందా వర్షము చేయబడినది. ఆంధ్రపత్రికాభిమానులు ఆంధ్రభాషాభిమానులు ఆంధ్రపత్రికాభిమానులు వివరతపు కఠిన్మతములను గమనించి చందాధనము స్వల్పముగ హెచ్చించినను పూర్వమువలెనే యుద్ధారస్వభావమును బూని పత్రికను పోషించుటకు ప్రార్థనలు.

పత్రికాధిపతి.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు యీ మాసం తమున ప్రకటింపబడునని, పార్లమెంటుసభలో మాంటాగూగారు తెలిపియుండిరి. భారతీయ ప్రజలులలో గొందరి కీ సంస్కరణ విధాన స్వరూపము గూర్చి యంతకుముందే తెలిసియుండెనని, ఇదిగలదు. ఈ వదంతి ఎటులున్నను, ఇంగ్లీషుమేను పత్రికా విలేఖికి మాత్ర మెటులో సంస్కరణ స్వరూపము గూర్చి కొంతవడి తెలిసి, తనకు తెలిసినదానిని ప్రచురించెను. ఈ విలేఖరి ప్రచురించిన విషయముల కెంతవర కాధారము గలదో తెలియదు. కాని, అసోసియేటెడు ప్రెస్సువా రీ విషయమై తంత్రీవార్త సంపుటచేతను, సామాన్యముగ ఆంగ్లోహైందవ పత్రికలకు దివ్యజ్ఞాన మధికముగ నుండునను విశ్వాసము ప్రజలయందు బట్టియు, ఇంగ్లీషుమేను పత్రికలో ప్రచురింపబడు జ్యోస్యములు నిరాధారమని ఎంచజలము. ఈ జ్యోస్యము ననుసరించి, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమున ఎట్టి మాన్యు లుండవని, దెలుపబడినది. ఇది నిజముగనని, సంస్కరణములు విశేష ప్రయోజనకరముగ నుండజాలవు. ప్రభుత్వమును ప్రజలకు బాధ్యత వహించునటుల గావించుటయే, ప్రజలయొక్కయు ప్రభుత్వము వారి యొక్కయు ముఖ్యోత్తమమై యున్నది. అట్టి తిరి, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమును ఇప్పుటి వలెనే నిరంకుశముగ నుంచి, సంస్కరణముల దలపెట్టుట అసభ్యమగును. కాంగ్రెసు సంస్కర

ణములలో సామ్రాజ్యప్రభుత్వసంస్కరణ మత్యవసరమని స్పష్టముగ వెలుబుచ్చబడినది. ఇంగ్లీషుమేనుపత్రికలో సూచించబడిన, సంస్కరణములు వాస్తవముగనో, దేశమునం దాశాభంగము కలిగింపక మానవు. కర్మసు విధానమునందు సామ్రాజ్యప్రభుత్వసంస్కరణము విడిచిపెట్టి బడినది. మాంటాగూగారి కీపద్ధతి నవలంబించిలేమో తెలియదు. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమును బాధ్యత గల ప్రభుత్వముగ మార్చి, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి సభను పూర్తిగ దీపిస్తేమటకే ప్రజలు గోరియుండిరి. ఈ రెండు సంస్కరణములను ఈ విలేఖరి తెలిపిన సూచనలలో గాన్నికవు. ఇక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వసంస్కరణము కొంతవరకు దలపెట్టబడినది ఇది యెవనను ప్రజలు గోరిన సంస్కరణములకు చాల దక్కువగానే గానించుచున్నది. శాసన నిర్మాణ సభలకు ప్రతినిధుల నెన్నికొనుటలో, ప్రజలు సహసరి ఫణ్యుల నెన్నికొనవలయునని గోరియుండిరి. ఈ సూచనలందు, మ్యునిసికలు, బోర్డు సంఘముల నుండి సభ్యుల నెన్నికొందరని సూచించబడినది. ఈ సూత్రము సంకుచితముగ నున్నది రాష్ట్రీయశాసన నిర్మాణసభలలో ఉద్యోగులు గాని సభ్యు లధికసంఖ్యాకులుగ నుండురని దెలుపబడినది. కాని సభ్యులలో స్వాగతంతులయినను తక్కువ ప్రజానియున్నై యుండవలయును గాని, అందు గొందరు ప్రభుత్వనియమితులుండిన లాభ ముండదు ప్రభుత్వనియమితులు తమధర్మమును స్వేచ్ఛతో నిర్వహించుట కష్టపాద్యము. ప్రభుత్వనియమితులు ఉద్యోగ సభ్యులకే సామాన్యముగ చేయూత నొసగుచుండుట, పల్లెరకును విడితమే. రాష్ట్రీయప్రజాప్రతినిధి సభలకు తీర్మానముల గావించుట కధికారము గలదు. ఆ తీర్మానములను రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల వారంగీకరించి తీరవలయును కాని ప్రజాప్రతినిధులు నిరంకుశముగ వర్తించకుండ, గవర్నరు సభ వారీతీర్మానము ప్రతిఘటించుట కధికార ము సగబడినది. ఈ యధికారము కాంగ్రెసుసంస్కరణములందు గలదు. గవర్నరుగారు ప్రజాప్రతినిధి సభల తీర్మానములను ప్రతిఘటించుటకు (Veto) ముందు, సలహాసంఘమువారి యంగీకారమును బొందవలయునట. ఈ సంఘమునందు ఉద్యోగ సభ్యులే సభికులుగ నుండురు. వీటో గావించెడి యధికారము సక్రమమే యుపయోగింపబడునని సూచించబడినది. కాని యిట్టి నిరంకుశాధికారమునకు తగిన అడ్డుగల్గింపవలెను. లేనిచో వీటో యధికారము తరుచుగ నుపయోగింపబడుట స్వభావసిద్ధము. ఈ విషయమై దూర మాలోచించియో, కాంగ్రెసు సంస్కరణములందు చక్కని ఏర్పాటు సూచించబడినది. గవర్నరుగారికి, ప్రతిఘటనాధికార మొసగబడినది. కాని, ఏ తీర్మానమునైనను గవర్నరు సభవారు వీటోజేసినపుడు, శాసననిర్మాణసభ వారీ తీర్మానమునే యొకసంవత్సర మయినవీపుట తిరిగి గావించినచో, దానిని ప్రభుత్వమువారంగీకరించి తీరవలయునని కాంగ్రెసువిధానము విధించుచున్నది. ఇందుమూలమున, ప్రజాప్రతినిధిసభవారిపై గవర్నరుగారి కధికార ముండుటయు, తను యధికారమును గవర్నరుగారు నిరంకుశముగ నుపయోగింపకుండ రక్షణోపాయ ముండుటయు, తటస్థమను. లేనిచో, ప్రజాప్రతినిధిసభకును, గవర్నరు సభవారికిని, తరుచు పోరాటములు సంభవించి, ప్రజాపరిపాలనమునకు విఘ్నములు గలుగుట సహజము. ప్రజాప్రతినిధిసభలు బట్టె విషయమై గూడ తీర్మానముల గావించవచ్చునని దెలుపబడినది. కాని

ముఖముల గావించుటకును, పన్నుల మార్పుటకును, ఆదాయము రాబట్టుకొనుటకును, రివిన్యూకు సంబంధించిన సూచనలను బిల్లుల రూపముగ బెట్టుటకును, రాష్ట్రీయసభల కధికారమున్నదో లేదో దెలుపబడలేదు. కోశాధికారమే, ప్రజాపరిపాలనమునకు ప్రాణమువంటిది. దానిని ప్రసాదించనియెడల, ప్రజాధికారము నిరర్థక మగును. ఇతియ గాక, కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో, రాష్ట్రీయ దాయము సామ్రాజ్యదాయము వేరుగ నుండవలయుననియు, రాష్ట్రప్రభుత్వములు సామ్రాజ్యప్రభుత్వములకు నిర్ణయింపబడు మొత్తమును మాత్రమే నొసగవలయునని, సూచించబడెను. ఈ విషయమై, ప్రజలు కట్టుదల జూపవలయును. లేనియెడల, రాష్ట్రీయ అక్కలకు ధనము మిగులక దేశాభివృద్ధి సంకుచితమగును. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలుగును. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభలు క్యాబినెట్టులుగ (మంత్రివర్గసభలు) మూటుననియు, స్థానిక సభలలో నేకక్ష ప్రాబల్యముగ నుండునో అందునుండి యే సభ్యు లెన్నికొనబడును రనియు, దెలుపబడినది. పార్లమెంటు కరిభాష నుపయోగించుటచే, ప్రజల కిది ఆకర్షవంతముగ నుండవచ్చును. కాని వీటి నిజస్థితి తెలియనిది, యివి ఎంతవఱకు ప్రయోజనకరములుగ నుండునో చెప్పజాలము. కర్మసుగారి సూచనలందును ఈ పరిభాష విశేషముగ గానించును. ఈ సందర్భమున నొక విషయమును మాత్రము జ్ఞాకర ముంచికొనవలయును. ఆంగ్లోదేశ రాజ్యాంగ పద్ధతి ప్రకారము, మంత్రివర్గమును అధికారమునుండి దొలగించుటకు, పార్లమెంటున కధికారము గలదు. బాధ్యత గల ప్రభుత్వమున, నిజ్జి యధికారము ప్రజాప్రతినిధుల కుండితీరవలయునని, కర్మసుగారి ముఖ్యవాదమై యుండెను. కాంగ్రెసువిధానమున, ఈ యధికారము ప్రచ్ఛన్నముగ నొసగబడలేదు. కార్యనిర్వాహకసభ్యులలో సగమునుండి ప్రజాప్రతినిధిసభలచే నెన్నికొనబడవలయునని, మాత్రమే దెలుపబడినది. ఇందుచే ప్రజాశయములు ప్రభుత్వమువారిచే గౌరవించబడునని, యూహించబడెను. ఈ కట్టి నవలంబించుటలో కాంగ్రెసు సభవారు, తమసూచనలు విప్లవకరములని అధికారవర్గమువారు దలంపకుండురను నుద్దేశముతో బ్రవర్తించిరి. ఇటులగాక, క్యాబినెట్టు పద్ధతి నెలకొల్పి కార్యనిర్వాహకసభను దొలగించుటకు ప్రజాప్రతినిధిసభకు పూర్ణాధికార మిచ్చిన సంతోషమే. కాని ఈ విషయమై, ఇంగ్లీషుమేను పత్రికా సూచనలలో నిద మిత్థమని గానించుచు లేదు. అందుచే నెట్టియభిప్రాయ మొసగుటకు వీలులేకున్నది. ప్రొవిన్షియలు సివిలు సర్విసుకరీక్షలు పోటీ మూలకముగనే జరుపబడుననియు, హైందవులే నీ యుద్యోగములందు నియమించబడుదురనియు సూచనగలదు. ఈసంస్కరణము లాభకరమే గాని, ఐ. సి. యస్. పరీక్షలగూర్చి ఏమి యోచించబడెనో తెలియలేదు ఐ సి. యస్. పరీక్షను హిందూదేశమునందే జరిపి, భారతీయులకు మాత్రమే వాటియొడవ కాశమిచ్చుట వాంఛనీయము. ఈ స్వల్పసంస్కరణముల గూర్చి ప్రజలంతగ విచారించ వచ్చుటలేదు. సంస్కరణ సూచన లింకను ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటింపబడక బోయినను, ఆంగ్లో హైందవపత్రికలో సూహగ ప్రకటితమగు సూచనల గూర్చి యంత దూరము మేము వ్రాయుట కొక కారణము గలదు. ఈ సూచనలు నిజము గావచ్చును. నిజము గాకపోవచ్చును. కాని ప్రకటింపబడు సూచన లెట్టి వయినను, మూడు

క్రమముననుసరించి, క్రమము వీటిని కరిగించుట యవసరము. ప్రజల కిది కోశాధికారము నొసగుచున్నవా? శాసననిర్మాణసభ నిజమగు ప్రజాప్రాతినిధ్యము వహించుట కిది యంగీకరించుచున్నవా? ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభ, క్రమక్రమమున సభకు లోబడి యున్నదా? ఈ మూడు సూత్రములును స్వపరిపాలనమునకు ప్రథమ సోపానము లనుటకు సందియము లేదు. సామాన్యప్రభుత్వము నందెట్టి మార్పు లేక, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములపై సామాన్య ప్రభుత్వపు అంతుక మటులనేయుండి, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు తాత్కాలిక మగు సంస్కరణముల గావించుటచే నేమాత్రము లాభ ముండదు. ప్రభుత్వసంస్కరణమున కంతకును బునాదుల నొక్కమాత్రే వేయవలయును. అతుకులచే లాభ ముండనేరదు. ఈ మాసాంతమున బ్రకటింపబడు సంస్కరణములు ఇంగ్లీషుమెను పత్రికలో ప్రచురింపబడిన వాటివలె నుండక, ప్రజాశయముల కనుగుణముగ నుండుగాక యని కోరుచున్నారము.

సంగ్రహము

కచ్చిమరంగము మరియుకమారు శాంతముగ నున్నది. లాబెన్సీ రంగమున అవస్థాందనము ప్రారంభమై, ఆర్మెంటరీసు, కెమెలు మొదలగు గ్రామములు శత్రువుల స్వాధీనమయ్యెను. ఏమియన్నవైపునకు వెళి, పండ్లెండుపైల్ల దూరములో శత్రువిజృంభణ మొగిలెను. పిమ్మట రీమ్సు, సాయిసన్న మధ్యయం దాకస్మికముగ నవస్థాందన మారంభమయ్యెను. మారనునది వరకు శత్రువులు ముందునకు వచ్చి ఆగిపోయిరి. మరియుకమారు మాంటిడ్జిరు నాయకులమధ్య శత్రువులు విజృంభించిరి. కాని యీ మారు యుద్ధమునం దాకస్మిక మెద్దియులేదు. మిత్రమండలివారు సుసిద్ధులయి యుండిరి. రిజెకోర్టువరకు వచ్చి, శత్రువు లాగిరి. కాంవెయిను అడవిని బట్టుకొన లేక పోయిరి. ఇట్టి స్థితిలో ప్యారిసు కట్టణము చేరుట కింకను, విఘ్నము లనేకములు గలవు. శత్రువుల కింతవరకును వారి మనోరథ మీదేరలేదు. అవస్థాందన మొకమారుకన్న వేరొక మారు పలచబడుచున్నది. తీవ్రత త్వరలో నమసిపోవుచున్నది. రాను రాను మిత్రమండలివారి నిరోధశక్తి గూడ సతీకరించుచున్నది. అమెరికను సైన్యపు తోడ్పాటుధికమగుచున్నది. శత్రువులకముం దే ప్రదేశమున విజృంభించెదరోయని, మిత్రమండలియుద్ధ నిపుణులు యోచించుచున్నారు. ఒక్కవిషయమును మాత్రమీ సందర్భమున గమనించుట యవసరము. శత్రువుల యుద్దేశము, బ్రిటీషు ఫ్రెంచి సైన్యములను వేరు వరుచుటయే యని, యుద్ధక్రమము జూచిన వ్యక్తమగును. ప్రథమవిజృంభణమునందు ఏమియన్నచు స్వాధీనపరచికొని, శత్రువులు ఉభయ సైన్యకులను వేరుపరుప యత్నించి విఫలు లయిరి. అప్పటి నుండియు శత్రువుల యత్నము లీ పనికై సాగింపబడుచునే యున్నవి. కాని యింతవరకును సఫలము గాంచలేదు. ఈ రెండు సైన్యములను వేరుజేసిన, శత్రువుల కృషి కొంతవరకు సఫలమగును. శత్రువుల యుద్ధవ్యూహమంతయు నీగమ్యస్థానము ననుసరించి కావించబడునని యూహింపవచ్చును. కాని ఏవైపున శత్రువులు విజృంభించినను, వాటికి లాభము గలుగ దని, ఫ్రెంచివారి ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. ప్యారిసులో భావిస్థితి గూర్చి సంపూర్ణవిశ్వాసము ప్రబలి యున్నది.

కాని, యెందులో మాత్రము కొంతవరకాతురత జూపబడుచున్నటులు, యాటరు తంత్రీవార్తలలో గాన నగును. జర్మనులు తమ వ్యూహ మెట్టిదో దెలుపక పోవుటచే, అసాయ మింకను చాలగలదని, లండను ప్రజాభిప్రాయ మైయున్నది. శత్రువులు తమ గమ్యస్థానము జేర లేకపోయినను, ప్యారిసునకు ఉపద్రవ స్థితి దెచ్చిబెట్టిరి. అందుచే నూర్చి 21-వ తేదిన ప్రారంభింపబడిన విధమున యవస్థాందనమును శత్రువులు తిరిగి ప్రారంభింపవచ్చుననియు, మాప్రెస్టు యవరాజువద్ద నిలువ సైన్యములు చాలగలవనియు, శత్రువులు ప్యారిసును గాని, ఏమియన్ను గాని, కెలయిని గాని జేరుటకు ప్రయత్నింపవచ్చుననియు, శత్రువులు విజృంభణ మారంభించిన పిమ్మట గాని వారి యుద్దేశ మెద్ది యైవదియు తెలియుట కష్టమనియు, లండను ప్రజలభిప్రాయమై యున్నారట. ఇట్టి మనస్తాపము సహజమే. ఏలనన, శత్రువు లేవకకన విజృంభించెదరో తెలియక మున్ను, ఏ ప్రక్కన మిత్రమండలివారు సైన్యములను సిద్ధముజేయవలయునో తెలిసికొనుట కష్ట సాధ్యమే. కాని, ఆంగ్లప్రజలు, శత్రువిజృంభణము తాత్కాలికముగ నాగినందుచే సంతసింపక, భావిస్థితిగూర్చి చక్కగ యోచించుచున్నారనుట కిది నిదర్శనము. ఫాక్కుసేనాని, జర్మనుల కుత్సాత్రములను కనిపెట్టకపోదు. అందుచే శత్రువుల కీతరుణమున ప్రబలమగు విజయము గలుగు నని దలంపజాలము. ఈ తరుణము దప్పిన, శత్రువిజృంభణ మంత మొడినటులనే ఎంచవలయును. అందుచే ఏకముందు సంగ్రామ మే రీతిని జరుగునో యని యోచితో నిరీక్షించుట ధర్మము. ఆఫ్రికాలో అంతకలహము తెక్కువగుటచే ప్రజలలోని కలవరము దగ్గించుటకు, శత్రువులు ఇటలీపై నూతన విజృంభణమును దలపెట్టిరి. ఆసియాలో పీతభాగమున బ్రిటీషు సైనికులపై శత్రువులు విజృంభించిరి గాని, ఫలముగలుగ లేదు. స్లావీనిదాటి బెంటావైపు రావలెనని జేసినప్రయత్నములు విజయము గాంచలేదు. ఎజిప్టువేరవలయునని శత్రువుల యుద్దేశమై యుండవచ్చును. వీరి యుద్దేశ మంతవరకుఫలించునో, ముందు చూడవలసి యున్నది. విజృంభణారంభముబట్టి చూచిన, శత్రువుల యుద్దేశము నెరవేరదని, యూహింపవచ్చును. శత్రువిజృంభణములన్నిటియందును, అసంఖ్యాకులగు శత్రుసైనికులు మడియుట యత్నాహారముగ నున్నది. మిత్రమండలి అంత్యవిజయమున కిదియే, మూలాధారము.

క్రొత్త పాఠశాలలు

విద్యార్థులకు తగినన్ని పాఠశాలలుండుటకు జైల్వరుగారు, 18 హైస్కూళ్లును, 48 మిడిల్ స్కూళ్లును క్రొత్తగ నేర్పరుచుటకు, ప్రభుత్వము వారికి సూచనలసంపిరి. 17 ఇంకంప్రీటు సెకండరీ పాఠశాలలను హైస్కూళ్లుగ మార్పుటకు, ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరి. వీటిలో 15 లో కలుబోర్డుల క్రిందను, 2 మ్యునిసిపలు సంఘముల క్రిందను నుండును. చిత్తూరుజిల్లా బోర్డువారు క్రొత్త హైస్కూలు నొకదానిని తెరచుటకు, ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరి. 48 మిడిల్ స్కూళ్లును తెరుచుటకు, ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరి. వీటిలో 1 మొదలు 5 ఫారములవరకును విద్యనేర్పబడును. ఈ వ్యయమును ప్రభుత్వమువారు భరింతురు. క్రొత్త పాఠశాలలు మ్యునిసిపలు ఆవరణములో మ్యునిసిపలు సంఘములచేతను, మిగిలిన ప్రదేశములందు లోకల్ బోర్డుల చేతను, పరిపాలించబడును. గంజాముజిల్లాలో తెక్కలి, ఆస్కాలయందును,

విశాఖపట్టణమున పార్వతీపురమునందును, గోదావరియందు కొత్తపేట రాజోలునందును, కృష్ణాయందు గుడివాడయందును, గుంటూరునందు రేపల్లెయందును, కడపలో నందలూరునందును, అనంతపురమునందు పెనుకొండయందును జిల్లా బోర్డుల క్రింద నుండు ఇంకంప్రీటు సెకండరీ పాఠశాలలను హైస్కూళ్లు క్రింద మార్చెదరు. నర్సారావుపేట, ఆదోని మ్యునిసిపలు సంఘములక్రింద నుండు సెకండరీ పాఠశాలలను హైస్కూళ్లుగ మార్చెదరు. క్రొత్తగ నొక హైస్కూలును, మదనపల్లిలో నేర్పరచెదరు. మిడిల్ స్కూళ్లు ఆంధ్రదేశమునందీక్రింది ప్రదేశములం దేర్పరుపబడును:—

నరసన్నపేట, సోంపేట, బుగడ, గజపతిపేట, శృంగవరపుకోట, అంబాజీపేట, జగ్గంపేట, బెండమూరులంక, కొవ్వూరు, చల్లపల్లి, ఉండి, అద్దంకి, వినుకొండ, కందకూరు, ఆత్మకూరు, గూడూరు, బజ్జేలి, రాయచోటి, మార్కాపురము, ఆత్మకూరు, రాయదుర్గము, యమ్మిగూరు, కల్యాణదుర్గము, తాడికత్తి, తిరుత్తేని, పాకాల.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభాభ్యవహదవి

ప్రత్యేకదేశీయమహాజనసభకు మహమ్మదాబాదు రాజాగారధ్యక్షుడవని సంగీకరించుటకు, బిసెంటుగారు చేసిన ప్రయత్నములు సఫలమునటుల గాన్పించవు. నిన్నటి న్యూయిండియా కత్రికలో, సంస్కరణములు ప్రకటింపబడవరకు అధ్యక్షుల నియామకము గావించ గూడదని, రాజాగారభిప్రాయము తెలిపిరని, బిసెంటుగారు వ్రాసిరి. మహారాజాకత్రిక గూడ నిట్టి యభిప్రాయమునే సూచించినది. గౌరవనీయులగు పండిత మోతీలాలు నహూగారు, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభకు మహమ్మదాబాదుగారధ్యక్షులుగ నుండవలయు నని తంత్రీవార్తలసంపిరి. సంస్కరణముల చర్చతోబాటు, అధ్యక్షుడవని గూర్చి గూడ చర్చలు జరుగునని, యూహింపవచ్చును. కాని, దేశాభిప్రాయము గనుగొని దాని ననుసరించియే యీ విషయమి నిశ్చయించుట భావ్యముగ నుండును.

హెచ్చుధరలు

ప్రతి జిల్లాయందును ఎమర్జెన్సీ సంఘముల నేర్పరచి, అందు కలెక్టరుగారు నియమించెడి ఉద్యోగ అనుద్యోగ సభ్యులను జేర్పవలయు నని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు సూచించుచున్నారు. ఈ సంఘములు ప్రజలకు మిత వ్యయమును గూర్చియు, పెండ్లి మొదలగు ననవసరముల విందులకు రైలుపై ప్రయాణము మానివేయుట గూర్చియు, బోధించును. జిల్లాలో వస్తువుల సరఫరాని గూర్చియు, ప్రజల యక్కడల గూర్చియు నీ సంఘములు కలెక్టరుగారికి సలహా నిచ్చుచుండును.

నిర్బంధితుల విచారణ:— కేసుపాద చంద్రుడు నరసింహ నిర్బంధపాపము విధించి 2 దినములలో బరద్యామ పోలీసు మారెన్సుకు 3 నెలలదండన ఆజ్ఞాపించిరి. అతడట్లు పోలేడు. పిమ్మట నరసింహ అరెస్టారంటు మైమన్సంగులో పోలీసువారు పట్టుకొని కేసుచేసిరి. తాను బరద్యామకెట్లు సరికవట మాపఁబెంటులేదని అతడు యశాచారబద్ధమన శేసుక్రొవీచేసిరి. రాజేంద్రనాథ చక్రవర్తి అను నరకు పోలీసువారి అనుమతి లేకుండ పత్రికాపత్రము బంగారా దొరతనమువారి కార్యదర్శిని 2 కెల్లవాల్లల సంవెనయు అతడు నిత్యము కనబడలేదని అతనిపై కేసుచేయబడినది. విచారణ జరుగుచున్నది.

రెండవ యుద్ధబులామునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ నే షీ త ము లు.

ఈ బులాము నూటికి ఏకవంశపున ఈయబడును. వృత్తికన్ను లేదు. ఈ యుద్ధబులా పత్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయలు లియబడును. 1925సం॥లో 100-కి 10కి చూపును, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్రాజ్యమునుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తు గుంపయొగింపుటకు దీనిని చింపి మీ పేరుచాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,.....1918.

కో కార్ డి ప లి, ఇందులో ..... రూపాయల చెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.
(వియ్యంజన ఆయా, ఇందులో ..... రూపాయల చెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.
దీనికోసం యుద్ధబులాపత్రమును (ప్రామిసరీసోటు *) మొదలగా నిప్పించిన మీ కంటెయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్రాజ్య పత్రములలో సామ్రాజ్యమునకు ఆ సంవత్సర ముండవచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.
* 1921, 23, 25, 27 సంవత్సరములలో వాపసు చేయవలయును.
(కె.ఎల్.ఎల్. ఇవ్వబడును.
ఇట్లు విశ్వసనీయము.
పేరు.....చిలకమర్తి..... (స్వప్రముగ వ్రాయుడు.)

వి రో పా మ హా స ం గ్ర మ ము

(రైతుల ఏజెన్సీ)

ఇంట్లందు

సామ్రాజ్య యుద్ధ పత్ర.

ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధులు.

లండను, జూలై 18:— ఆస్ట్రేలియానుండి సామ్రాజ్య సభకు వచ్చిన హ్యూగు కాటర్ గార్లకు యూరప్ ను యొద్ద గొప్ప స్వాగత మొకటి బడినది. అతి దారుణముగా తుపాను పట్టి యున్న సమాధ్రుతరంగము లతి భయంకరముగా తాకుచున్నది. చరిత్ర పుస్తకములకు మరల పుస్తక రాజమువలె నాంగ్లదేశ మీద దారుణ దాడులు జరుగుచున్నవి. తానెవరిని ధర్మరంగమునకు పిలిచి ధర్మమును విడిచి యున్నది. ఆస్ట్రేలియా వారిలో నూ ర్వాసామయముల జనించినది. శత్రువులు శత్రువుల పడుటయే ముందులకు కారణము. ఇప్పుడు జరుగజేయుకముగ స్వ స్థిరముగ వచ్చి సేనలో చేరుచున్నారు. జర్మనులతో సంధి వారికేమియును ప్రసక్తిలేదు. మిత్రమండలి వారికి సంపూర్ణ విజయము కలుగునరకును పోరుమానగూడదనియే ఆస్ట్రేలియా ముందరిక సంభాషణల నిశ్చయము. ఆమెరికావారు లక్షలకొలంి సైనికులను జర్మనుల మోటుబలము మరల తలచుచుండ చేయకలేనది ఏమిటో సమరమునకు వచ్చుచున్నారు. ఆంగ్ల కావాలకును మేమిప్పుడు స్వయముగ చూడగలుగుటచే మే మిప్పటికిని మనన నలవిగాని సద్భావము మాకు కలిగినది. అట్లుంటికు సముద్రమున కావలి గాయుటకు చేయబడిన ఏర్పాట్లు ప్రశంసనీయములు. మేము 14000 ముప్పు పయము చేసితిమి మాకు మార్గమున శత్రువుల బాడెయింక నబడలేదు. ఆంగ్ల నౌకాదళము నెంతయు ప్రశంసించ వలసిన హ్యూగు గారిని.

భారతీయ ప్రతినిధులు.

హాల్లిమాటా మహారాజగారు సర్ సర్వేంద్ర సింహ గారు ఇండియా ఆఫీసునకేగి ఈ నెల 18 వ తేదీని యుద్ధ మంత్రి సభకు వెళ్లిరి. 14 వ తేదీని గూడ వారా సభకేగి మాంటాగూ గారి కతిఫలయ్యెదరు. లండనులో పని తీరిన పిమ్మట మహారాజగారు ప్రాన్సు దేశమునకేగి యుద్ధ కార్యములను చూచెదరు.

మహారాజగారి ప్రసంగము.

ఇట్టి విషయములను కేసరిండు సగరమున కేలేర గుండు లాభకరము. భారతీయ సంస్థానాధిపతు లశ్వంత రాజభక్తి భరితులని నేను స్వయముగ నెరింగింప నవకాశమును బడయగలిగితిని. సామ్రాజ్య మహాసభల నుండు సంస్థానాధిప

తుల ప్రజల ప్రతినిధులు స్వయముగ పనిచేయుట కవకాశ మొకటి కలుగుచున్నది. నిజమిది భారతీయు లధికాంశమును పొందుచున్నారు.

హిందూదేశమునుండి ఆర్యులకు గు సేన రావకాశము కలుగుగాని భారతీయులలో ననేక తెగలవారు చిరకాలము నుండి రణ వ్యాపారమును వరచియున్నారు. భరతఖండ వివిధవర్ణుల చేసిన యుద్ధ సేనకు ఇకముందు చేయగల దానికిని నేను చాల నమ్మించుచున్నాను. సామ్రాజ్య సంరక్షణార్థము సంస్థానాధిపతులకును మేమిదివరకు చేసిన సహాయము మేము చేయ సంకల్పించిన గొప్ప సేనకు ప్రాతి పదిమాత్రమే. మిత్రమండలి వూరిన ఈ కార్యము మహత్తమ ము ధర్మసహితము మానవహితంకరము నని భారతీయులు నేడు బాగుగా నెరింగియున్నారు. శత్రునిర్యూలమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడ సంసిద్ధులుగానున్నారు. ఇతరదేశములందునలె హిందూదేశమునందు గూడ జర్మనుల పన్నాగములు మెండుగ చేయుండవచ్చునుగాని భారతీయు లెప్పటికీ నట్టి పత్రములకు లొంగరని మీరు బాగుగా విశ్వసింపవలెను. హిందూ దేశమునందు భిన్న భావములు గలవారు లేకపోలేదు గాని ఆంగ్ల పరిపాలనము జర్మను పరిపాలనముకంటె శ్రేష్ఠతమమని ప్రేమించనివా రొక్కరునలేరు. భరతఖండాభివృద్ధి కాంగ్లదేశ సంబంధ మత్యంతవరము. యుద్ధమునకు నటకు ధరలు చాలా హెచ్చించి. ఆదేశము కుగల కష్టములను వారు బాగుగా గుర్తించి యున్నారు. వారు కత్తి చంచలలేకుండ పనిచేయుదురు. పంజాబు హిందూదేశమునకు కృపాణ పాణియని వాసిగాంచి నది. ఇప్పుడు గూడ పంజాబు దేశమునుండి సేన ఆధికముగ రణరంగమునకు పంపబడినది. ఆధికముగా ప్రజలు సేనలో చేరుచున్నారు. ఇంకను చేరగలరు. అన్నివిధముల సకల సహాయము జరుగగలరు. రష్యా పతనమునకు కలుగనన్న తొందరలో గూడ ఇండియా ప్రజలు జర్మనులకు లొబడరు. ఆచట జర్మనులకు రాజకీయ వాణిజ్యముల దెబ్బ ప్రదేశమును కలుగదు. మన మీ విషయమున ఆమెరుగారి మాటయెందు గూడ విశ్వసింపవచ్చును. వారందుల కనుగుణముగ నిదివరకు పనిచేయుచున్నారు. సామ్రాజ్యసభలో భారతీయుల ప్రాతిభిధ్యము స్థిరపడుటకు భారతీయ సంస్థానాధిపతు లెంతయు సంతసింపిని మహారాజగారు నుడివరి.

ఈ నెల 18 వ తేదీని సామ్రాజ్య యుద్ధమంత్రిుల సభలో తీరు ప్రతినిధుల కత్యధిపతు స్వాగతమున గరి. హిందూదేశమున దొరతనమువారు చేయుచున్న రాజకీయ సంస్కరణములు సంస్థానములలోనున్న పద్ధతినే అనుకరించి

యున్నదిని సంస్థానాధిపతులు గ్రహింపగలిగిరి. మాంటాగూ మున్ను పద్ధత ప్రభువు గార్లతో బాగుగా చర్చించుటకు వారికిన్ని అవకాశములు కలిగింపబడినవి మహారాజగారు రనిరి.

సర్ సింహాగారి ప్రసంగము.

కాంతి కాలమున భరతఖండమున పరిశ్రామికాయులు బాగుగా నభివృద్ధి చేయబడియుండినవో భారతీయు లిట్టియుద్ధ సమయమున నత్యధికముగ తోడ్పడియుండురు. వారికిపుడట్టి అవకాశము లేకపోయె నని వారెంతయు చింతిలు చున్నారు. అయినను ఇతరులు గ్రహింపగలిగిన దానికంటె చాల హెచ్చుగనే భరతఖండము వైస్ర్యమును సామగ్రులను ధనమును పంపగలిగెను. దేశ విస్తీర్ణమునుబట్టి ఇండియా సేన స్వల్పమేయన పరిసియుండినను ఆ సేన సామ్రాజ్యమునకు చాలముభ్యాంగమ నట నిర్వివాదాంశము. యుద్ధసమయమున భరతఖండమునందలి జనసామాన్యమున కెట్టి యిబ్బందియు కలుగలేదనుకొనుట పొరబాటు. ఆచట పరిశ్రమలకంతగా నభ్యంతరముకలుగ లేదనుట నిజముగానిబట్టు, ఉప్పుమున్న గువానిదలలు చాల పెరిగిపోవుటచే బీదల కధికమగు శ్రమకలిగినది. భరతఖండ మెంతయో సహాయ చేసింది ఇంక నధికముగ చేయగోరుచున్నది. వివిధతరగతులలో సహకారమధికమగుట కిటీవల ఏర్పాట్లు చేయబడినందున ఇంక నధికమగు సహాయము చేయనవకాశము కలిగినది. రష్యాపతనమునకు కలిగినవిషయస్థితిని జర్మనుల దురాగతములను భారతీయులు బాగుగా గుర్తించి యున్నారు. మిత్రమండలివారి సంకల్పమిడేరునట్లు పూర్తిగా తోడ్పడనివ్యక్తులై యున్నారని సర్ సింహాగారు నుడివరి.

గౌరవము.

మహారాజగారిని గూడ ఆంగ్లదేశమునకేగ గానే మహారాజగారికి మేజరుజనరలు బిరుదమును సింహాగారికి కే. సి. (కింగ్సు కాన్సలు) బిరుదము నియ్యబడెను.

బ్రిటను రంగు వేయువాండ్రునికి.

లండను, జూలై 14:—బ్రిటిషు దీవులందలి రంగుల నేత వాండ్రందఱును మాంజ్యేయవద్ద వెడ్డసభ జేసిరి. స్టాన్లీ గాడ కొంక సేపు ఉపన్యసించిన పిమ్మట యుద్ధాంతరము బ్రిటిషు దీవులు జర్మను రంగులమీద వాధారపడకుండ నుండవలయు ననియు, రంగువేయుచున్న కంపెనీలలో వెడ్డసన్నియు కలియుట కంగీకరించుచును రెండు తీర్మానములు చేయబడెను.

భారతీయ పై నికుల జీతములు.

లండను, జూలై 12:—ప్రజలమందెరమున సర్ జె. డి. రీసుగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మాంటాగూగార్లు చెప్పిరి. యుద్ధాంతరమునుండి భారత సైనికులయొక్కయు, సైనికోద్యోగులయొక్కయు స్థితిగతులం దీక్షింపింపవలెనని జరిగెను. యుద్ధరంగమందుండి అన్నితరగతుల వారికి నుచితముగా వాహరము నొసగవలయున; బీటా హెచ్చింపబడెను; హిందూదేశమును బాసి ఇతరరంగములకు బోవుకపుకు రంగస్థితిగతులను బట్టితీతములు హెచ్చించుట కంగీకరింపబడెను; వెడ్డసను గూర్చిన వరతులు సంస్కరింపబడెను; ప్రత్యేక ప్రశంసాపాత్ర మగు యుద్ధ సేనకు భూములములమునను, ప్రత్యేకపు వెడ్డసలములమునను బహుమతులొసగుట కంగీకరింపబడెను; నీపాయిలకంటె వెడ్డసనుస్థితి నున్నవారి జీతములు హెచ్చింపబడెను. కొత్తగా వైస్ర్యమునడేరువారి కారంధముననే బోనను ఈయబడుచున్నది.

సర్ జె. డి. రీసుగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మాంటాగూగారికి నట్లు చెప్పిరి.—హిందూదేశమునుండి మారేదీవులకును సింహాళమునకును వలసపోవువారిని గూర్చి ప్రవృత్తియున్న ఏర్పాట్లను మాన్యుటచేమియు నాలొందింపబడలేదు. ఏ మైనలోపములున్న వానితోలిగించునూచనము లంగీకరింపబడెను

స్వచ్ఛంద ప్రతులు.

లండను, జూలై 16:—ఇటీవల దొరతనమువారు పంపిన విజ్ఞప్తికి ఫలముగా వేలకొలది దరఖాస్తులను పంపిరి. తామెయ్యది కార్యము వైస చేసెన మనిరి.

పేర్కొనబడిన యోధులు

లండను, జూలై 14:—కొందరు పాశ్చాత్యులను గూడ మరసింతులగాను పుకరింపబడిరి.

యుద్ధపై దీల సంఘము.

లండను, జూలై 14:—బ్రిటన్ లోని ఖైదీలస్థితిగతులను బాగుగా తెలిసికొని దొరతనమువారికిని ప్రధానఖైదీలసంఘమునకును తెలుపుటకు కనింపేయబడినందు ప్రభువుగారి ఆధ్వర్య క్రింద నొక సంఘ మేర్పరుపబడినది.

అమెరికాలో బిలిమి వారు
 జూలై 16 - 25 మధ్య దేవనహర
 ముగ్గురు వాల్లభాచార్యులు ద్వితీయముగా వచ్చి రాజకల
 కములను కల్పించిరి ముగ్గురు బిలిమి వారు.

ఇటలీ

ఇటలీ రంగము - బ్రిటిషు విమానములు.

లండను, జూన్ 15:—ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి: తమ నాలోయనుండి సముద్రమువలనను, (బెంటూకు తూర్పుననుండి) పొట్టివది నడుమభాగము వలనను కేరళమును తీరముగ కాల్చుచున్నది. బ్రిటిషు విమానములు 14 వ తేదీ యందునును కాటా రోవీడ 1100 కిలో గ్రాముల ప్రేలుకు గుండ్లను బడవేసెను. కేరళపుల వైమానిక ఫిరంగులు ఎంతయుగా అన్ని గురించి ప్రతి బ్రిటిషువిమానము నెంతయుగా ముట్టడించినను మనవిమానములన్నియు నిరపాయముగా తిరిగివచ్చెను. రాజు గారు నేటిదినము కెలోవోవాకు పలకలములను పంపిరించెరి. ఈ సేనలు యుద్ధ సుఖమున ఇటలీవారి వైపున పోరబోవుచున్నవి.

ఇటలీ యనగ్గులందు నందు 50 అస్త్రియను దళములు మంచేయుచున్నవనియు, కేరళపులు ఇటలీ వారివై అకస్మికముగా పడలేదనియు ఇటలీ సేన బలమునై సిద్ధముగ నుండెననియు పరామ యుద్ధకార్య విపులులు చెప్పుచున్నారు.

ఇటలీలో అస్త్రియావారి అవస్థాందము.

రోము, జూన్ 16:—కేనివారమునాడురాత్రి 8 గంటలకు సేనాధిపతు లిటుల తెలిపిరిని ప్రధానమంత్రి సిగ్నరు అగ్లాండోగారు నెనెటు సభవారి కెరించిరి. పోరుతీతముగా నన్నది. కేరళపులయొద్ద హెచ్చుగా నన్నది. అసియాగో పీఠభూమిమొదలు సముద్రమువరకును వారు వెళ్ళుతావుల యందు కలవడిరి. మేము బలముగ నెదిరించుచుండుటచే వారు ముందుకు రావలెననెంద నన్నది. అటులెటు మారుటయైనను జరుగుచున్నది. మేము చాల సాయలు కలపడితిమి. కొన్ని జోట్ల మరల మొదటిస్థానముల కెరిగితిమి.

ఇటలీలో కేరళపులను అంగ్లరంగమున తీసుకుట

అంగ్ల సేనల ఎదుట గతి రాత్రియు సేనాధిపతులు కేరళపులకు తరిమి మొదటి స్థానమున కేగితిమి. తరిమి మంది 2 కొండ ఫిరంగులను చాల మర ఫిరంగులను బట్టుకొంటిమి. నిన్నునవయమున కేరళపులు పవతి కేరళపు దళములు తలపడినపుడు ఎవరుతెచ్చిన నన్న ఇటలీ సేన మాకు తోడ్పడుటచే మేము అస్త్రియా సేనను వెంటనే నికోగించ గలిగితిమి. ఫేల్చరాంతమున చాలజోట్ల తీరచుగుసారు జరుగుచున్నది మరి మూడువిమానములను నాశనము చేసితిమి. మాంటుబెర్నోగుట్టలకు తూర్పుకొన ను బెంటూప్రాంతమునను పూను జరిగిన దని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

అవస్థాందన వర్ణనము.

లండను, జూన్ 16:—ఇటలీయందలి బ్రిటిషు సేనల తో నుండిన రైటుగారి విలేఖరి కేనివారమునాడుట్లు తంతి రంపుచున్నాడు: నేటియందు మాసియాగో పీఠభూమి యందలి బ్రిటిషుప్రదేశముల పోకకేరళపులల మెదిరించెను. ఆందు అస్త్రిలియను, జర్మను బోస్నియను దళము లుండెను. అతీత భూమిచుట్టు నుండిన కొండలను సిమాడిపొరుముంటిరే చేరవల యనని కేరళపులుదేరించి నట్లు కన్పించుచున్నవి. కేరళపులు మా ప్రభువ పంతులందు ప్రదేశించిరి గాని ఎక్కువకు లాభము గొందలేదు. రుడిభాగమున వారినిరంప నెంచగా మేము తలమి వైచితిమి. మాపంక్తి ఎవరు భాగపు చుట్ట ప్రదేశమున కా గుణ కొలది కందల గజముల రంగమును పట్టుకొనగలిగిరి. ఆయదయము పొగ మందు దట్టముగ నుండెను. అసియాగో పీఠభూమికిని కానూవా గ్రామమునకును మధ్యనుండు అయోమాగ్రము ననుసరించి కేరళపులెవలను వాకల నుపావించిరి. ఇటలీల జర్మను పద్ధతుల ననుసరించి రాత్రికి రాత్రి చాలగూనానానండి మోటారుల సహాయమున సైనిక మంది సైనికులు తీసికొని రాబడిరి. ప్రారంభపు ముట్టకి చాల భయంకరముగ నుండెను. గాను స్వేల్లులు మారెను చాల కల్లముగ నుపయోగింపబడినది.

బ్రిటిషు రంగము నాస్త్రియను తెదిరించుట.

లండను, జూన్ 16:—ఇటలీ రంగమునందలి బ్రిటిషు అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు: సముద్రము మొదలు కొని అడిజెవరకును భయంకరముగ నుట్టి మెదిరించి పిక్కట కేరళ పదాతి దళము దినయంతయును ముట్టడించెను. నాలు గాస్త్రియా పటాళములు బ్రిటిషు రంగము నెదిరించినవి. బ్రిటిషువున వారినిరంపించిన ప్రయత్నములు పూర్తిగ పూ

ర్ణమింపబడినవి. కేరళపుల కపానన్దములు గలిగెను. ఎవరు ప్రయత్నమునైన కేరళ దళములు మా రంగమున 2500 గజముల మేరను కేయి గజములు లోనికి దోచివచ్చెను. కేరళపుల కపార నన్దము ప్రాప్తింపెను. జూన్ 15 తేదీ నాటి యువయము తిప్ప మడియెక్కువకు సహాయముల బయలుదేరించుటకు మనలను పడ వుండెను. ఆ దినమున 7 కేరళ విమానములు నేల గుంబులడి నని రెండు అకాశయట్టులు మంటలతో క్రిందబడినవి. మధ్యాహ్నముపుడు క్రిందుగ బోవు విమానములు లోయను పయోగి యొద్దను నుండిన కేరళ సుభారముల మీద మర ఫిరంగులును బొంబులను ఉపయోగించినవి. అందువలన నాటికి ప్రబలగు నన్దము గలిగెను.

అస్త్రియను అవస్థాందనము.

లండను, జూన్ 16:—ఇటలీ ప్రకటనము: అస్త్రియను మహాదస్థాందనము కేనివారమునాటినుండియు సతికయించుచున్నది. ఫిరంగినన్నామాను చాల భయంకరముగ నన్నది. ప్రాబుస్సూను చివరకు, మాంటుమిక్సార్వద్దను గల అసియా గోపీఠభూమియొక్క తూర్పుప్రదేశమున కేరళపు లవస్థాం దన మొనరింతురని అడివరకే తలపబడెను. అట్లనే వారర సస్థాం దన ము నారంభించిరి. బలవంతమున పయనమిది చాటుటకును వారు ప్రబల ప్రయత్న మొనరించిరి. 150 కిలోమీటరుల రంగమున కేరళపు లతిభయంకరముగ నెదిరించిరి. మొదటి ప్రయత్నమున వారు మాంటిడి వాల్వెల్లా అపోల్లి ప్రదేశములందును హోప్టె సాలాకోల్లు ముఖ్యప్ర దేశపు చివరను కొన్ని ప్రదేశముల వాక్రియించిరి. నెర్వామా రాను మూయిలీ ప్రదేశములందు కొంతగండి కేరళపులు నయోని చాటిరి. రంగ మంతటను మేము బలవత్తరములగు ప్రతియుద్ధముల నొనరించి కేరళపుల మహాధాటి కొద్ది విజ యంతయుగ నిలువ గలిగితిమి. తాత్కాలికముగ విడచిపెట్టిన ప్రదేశములలో వెక్కుంటిని మేము మరల నాక్రియించు కొంటిమి యుద్ధభయంకరస్థితి రాత్రిసయమునగుడ మార లేదు. అసియాగోపీఠభూమియందలి రంగమును మేము గట్టిగా నిలువరించుచున్నాము. అస్టోరి, సోలాకోలి ముఖ్యప్రదేశము లందలి పూర్వ ప్రదేశములను మేము మరల పూర్తిగ నాక్ర మించుకొంటిమి. పయనమిది చాటివచ్చిన కేరళపునకు మేము చాల ఒత్తిడిని గలిగించుచున్నాము. ఇప్పటికి మేము 3000 మంది వైచిలను పట్టుకొంటిమి. అందు 89 గురు ఉద్యోగి నులు గలరు. మా వైమానికమున, మిశ్రమండలి వైమానికులు పయోగి ననిని కేరళపులు చాటుకుండ ముట్టడించుట యందును కేరళ మూకలమీద మరఫిరంగుల నుపయోగించుట యందును చాల తీవ్రముగ పంచేసిని. మేము 31 కేరళవిమానములను నేల నుట్టితిమి.

ఇటలీలో సేనాధిపతి నిలుపుకొనుట

లండను, జూన్ 16:—అస్త్రియావారు మొదటి రోజున కేనివారముద్దము జయప్రదమున వీలులేదు. అంగ్లరంగమున వారి కెట్టి ప్రయోగ మనమును కలుగలేదు అసియాగోనుండి కానూవా వరకును రైటువారిప్రక్కన వారు తలపడి కొన్ని ఫిరంగులను పట్టుకొనగలిగిరి గాని మేము వారిని వెంటనే తలపడిమరల దాని నాక్రియించితిమి. ఇంతకంటె వారికి కలిగిన విజయ మే మియునులేదు. అంగ్లరంగమున మార్చేమియునులేదు. మేము 200 మంది పరామచారు 160 మందిని చంపింపుకొంటిమి.

జర్మనీ

మిత్రముడలి; జర్మనువైచిలు.

అమర్డము, జూన్ 15:—బెర్లినునుండి ఇట్లాకరంతి వచ్చుచున్నది—చీవానందలి జర్మనులను అస్త్రిలియాకు గొంపోవుచుండుటకుగూర్చి ఒకప్రశ్నకు విదేశకార్యాలయము వారి తరపున ప్రత్యుత్తర మొసగుచు హెచ్చరికగా రిటనిరి. అట్టియకార్యమును చేయవలదని దొరతనమువారు వెక్కురిధ ముల తమయనస్సులెరిచెలిపిరి. ఇందులకు చాలభయంకర మగు ప్రతికార్యములు చేయువడెనని హెచ్చరింపబడెను. జర్మనుల డేలంతరముగొంపోవుగురను భయములిరిపోయెననిపీకింగునందలి డచ్చియంత్రి ఇటీవలనే తెలియబడెను. జర్మనులకడేయపు వైచిలమారకమునుగూర్చిజాగారిట్లుచెప్పిరి. వైచిలమున దేశము లందుండుట అవగానకరము అట్టివారిలోనన్ద్యులునననెటలను వెంటనేనిదుటలచేయుటయొక తిట్టదేశములనిగొంధించుటయొ కేయపనినని రాయబారములు నడుపబడెను. అస్త్రికారో బెర్లియనులచేతనన్న జర్మనులు వెంటనే స్వదేశమువకు వర్తు రని తలంపుచున్నది. (గేయ వి)బను నందును వలనదేశము లందును గలవలన దేశపు జర్మను బాది గాగల జర్మను నిరీతయం వైచిల విడచుటకును గ్రేటుటనుతో న త్తరమొత్త మున నడ పడుచున్నది.

మందుసామగ్రికి నిపుంటుకొనుట.

అమర్డము, జూన్ 14:—జూన్ 8-వ తేదీని కేపు కర్యాలయమువద్ద పెద్ద మందు సామగ్రికి నిపుంటుకొనెను. ఇప్పుడే విదేశములు తెలియవచ్చినవి. "లోకలాంతిగను" విలే ఖరి వాని తెలియజేయుచున్నాడు. మొదట కూలిపోవునపుడు కలుగు వస్తువును రెండుపర్యాయములు వినిపించెను. అనంతరము అద్దపుముక్కల కర్మము కురియసాగెను. ఆ వెనువెంటనే ప్రజల "గ్లోరి"వినిపించెను. అటుపిమ్మట 12 పర్యాయములు బిగ్గరగ ప్రేలుదుచప్పుడు విసరచ్చెను. ఉదయము 10 గంటలు మొదలు సాయంకాలము వరకును పలుసారులు చిన్నమంటలు మందు చురచ్చెను. నగరవ్యాపార మంతయు నిలచిపోయెను. వెట్టులు తగిలినవారిని వెంటనే ఆసుపత్రిల కంపుట క తిత్వరిత ములగు వానానము తేర్చురు ప బడెను. మిట్ట మధ్యాహ్న సమయమున నన్నటికంటె పెద్దప్రేలుకు చప్పుడు విసరచ్చెను. ఆ సమయమున నగరమంతయు గంపించెను. ప్రజ లు క్రుల్లిపడి అడవెలితులైరి. సాధములుమీది కట్టనే మీది కెగయసాగెను. స్పెరినెట్టి కేఫీడ్రెంటునే నేలగులిను. టో యిక్కిల్లాయెప్పుడు మిడ్డె పయికెగిపోయెను. ఇట్లు కూలిపో యెను. వీధులు నడువకళ్యములు గాకుండెను. మంటలు చుట్టు ప్రక్కలనంతటను వ్యాపించినవి. ఈ విపత్తున కతటికిని బోస్తే విక్రమల కుట్రలే కారణమని చెప్పబడును.

జర్మనుల ఆర్థిక భావము.

లండను, జూన్ 15:—జర్మను సోషలిస్టు డిప్యూటీ డాక్టరు కెనెన్సు "ప్రపంచవిప్లవమున మూడువత్సరములు" అను రీతికతో డెకగ్రంథమును ప్రకటించెను. జర్మను ఆర్థిక సాంక్రామికస్థితిలందు వివరింపబడినీతి నిదివర కెందునను గూడ వివరింపబడలేదు. విదేశకర్మవులపై నత్యధికముగ పన్ను లను విధించి స్వదేశకర్మలవలన నత్యధికముగు లాభము కలు గున ట్టానరించి విదేశములందలి అంగులను మారగొనటయే వారి ఆర్థికభావము ఆర్థికపారిశ్రామికముల కత్యధిక సంబంధ మును కలిగించుటచే వ్యాపారము బాగుగా కృత్రిమిండుటకు కారణమైనది. ఇట్లు దొరతనము వారు పూను కొను టచే జర్మను వాటి జ్య నత్యధికముగా సాగెనది. జర్మ నులు తమ విధిని నిర్వర్తింతుటకు యుద్ధము తప్పని సరియైనది. విషయకొవిదులు నిరతము నాస్థిక విషయ ములందు తోడ్పడుచుండిరి. నైస్యముకు నాకాదేశమును వెనుక బలముగానుండెను. జర్మనులవైనిరంతరమును ఘాతుకత్వముతో పింపబడుచున్నది. అది జర్మనుల ఆర్థికత్వకు ప్రతినిందింతుటకు నూచన. జర్మనులు రష్యా బ్రిటను దేశముల నొడించుటకెయీ రణమునకు సమకట్టిరి. ప్రాన్సుదేశకమరగణము అస్త్రియా ఇక నుండవలసిన పనిలేదు. ఉ వారభావము ప్రజాసత్తాకమునను నని అంగ్లేయుల కృత్రిమవాక్యములు అని అతను వాచెను. ఈ గ్రంథమునందలి ముఖ్యవిషయములు వైస్సుప్రతికలో ప్రక టింపబడినవి.

రష్యా

రుష్యా యుక్రేనియను సంగి.

అమర్డము, జూన్ 15:—కేపునుండి ఇట్లు తంతి వచ్చుచున్నది.—తాత్కాలికపు రుష్యాయుక్రేనియను సంగి పూర్తియయ్యెను. వెంటనే సగ సాధించుటల వాటిచేయవలసిన దనియు, ఏజాతీయులదేశములకు మరలవలయుననియు, యుద్ధ వైచిలను మార్పుకొనవలయుననియు నందువిధింపబడిన రెయిల్వే సామగ్రిని మార్పుకొనటకును క్రొత్త వాణిజ్యసంబంధములు గల్పించుకొనుటకు నంద వకాశములున్నవి.

లండను, జూన్ 16:—జర్మను ఆధికారసంకేతము. కేయసున్నునుండి పదివేలమంది రుష్యులువైచిలుట గాను రాగు నెదిరించుచుండ మేము వారిని తలమివైచితిమి.

జయోద్ధి భూస్వామ్యత్వము.

మాసోగ్లా, జూన్ 16:—దొరతనపు స్థితి వైచియ్య ముగ మారుట కలనకు, కాక్సునులో తురుమ్మ అవస్థాంద నము మెంపొందుటలనను, డయటుసభ యెత్తిచేయబడెను. ప్రభావతీనిధి పరిపాలన మంత మొందెననియు డయటుసభ ప్రకటించెను. తుర్కిదేశము జయోద్ధియా స్వేచ్ఛను ప్రకటించెను. తురుమ్మల బాటమీద సవస్థాందన మొనరించిరి. సోవియట్లు ప్రభుత్వమువారి ఘోషము నెదిరించుటకు వెల్కో గ్రాడునందలి కార్మికుల ప్రానికుల సభివారు సమైక్యట్లు కట్టిరి.

జవాబు

వాతావరణ స్థితిను కచ్చితముగా నున్నందున జవాబు నాకలు స్వాతంత్ర్యము కేరళను టాకయోనుండి 12 వ తేదీని తిరిగివచ్చినది.

జవాబు వైద్యసహాయ సంఘము

టాకయో, జూన్ 16:—ప్రీత్యుట్టగా వాగారి నా యకత్వము క్రింద నీసంఘమువారు ఆమెకొడు పెట్టిరి.

ఇటీవలి తంత్రీవార్తలు

హంకాంగునందు నిర్బంధము.

హంకాంగు, జూన్ 15:—18-41 ఏండ్లకు మధ్యయ మగుల ఆంగ్లదేశము లగు పురుషులందరును సేనలో చేరవలె నను తీర్మానమును కాసనసభవారు మూడవసారి చదివి ఆమో దించిరి.

కేంద్రీయ మాధ్యమాటిక్సు ప్రైవేటు గణితపరీక్ష.

లండను, జూన్ 13:—I భాగము I తరగతి. ఎం. డి. భా టు, బి. డి. బి. సి, సెల్యూ, సేనాపతి, ఎస్. జి. స్నోర్ థయనుగారు కృతార్థులైరి.

కేంద్రీయ ఆర్యుంటులు లాంగ్వేజి ప్రైవేటు

భాషాపరీక్ష.

I వ తరగతి.

సి. జి. భాటుగారు (పూ నా ఫెరుగునను కళాశాల)

కృతార్థులైరి

నేతపరీక్ష మసంఘము.

లండను, జూన్ 14:—ఇండియా, ఈజిప్టు పోడను దేశములలో ప్రతి నధికముగా పండించవలెను. ఈజిప్టులో ప్రతిసామాన్యమునకును మిత్రమండలికిని మాత్రమే పంపవలెను టకు ఏర్పాటులను చేయవలెను. ఇంగ్లాండు-కెనడా- ఇండియా మున్నగు సామాన్య దేశములందు మైనము నధికముగా నున్న ప్రాంతములందును. మిత్రమండలివారుగూడ మైనము నితరకా ర్యములకు నాడకు డ సర స్ప కో ప యో గ ము న కు మా త్రమే వినియోగింపవలెను. జనులు ఇండియా దేశమునందే పం దించవలెనున్నదిగాన దానిని మిత్రమండలికి మాత్రమే నిర్ణ యించి ఎగుమతి పన్నును విధింపవలెను. ఇండియానుండి ఎగు మతి జేయవలె జలపవారకు టన్నుకు రి పానులు ఎగుమతి పన్ను విధించి సామాన్య దేశములకు కొంత మినహాను మిత్ర మండలి కంతుకంటే తక్కువగను తటస్థులకు మరింత తక్కువ గను మినహాయింపుచూపవలెనని సంఘమువారు సూచించిరి.

ఆస్ట్రేలియాను ప్రజలు సంధిని వాంఛించుట

లండను, జూన్ 14:—ఆస్ట్రేలియానుందలి స్థితియేమియు గణ్యముగా తెలియకయ్యెట లేదు. మాడ్రిడునుండి ఇటీవల తెలిసిన సమాచారము ప్రకారము గొప్పవిషయములు జరుగ నున్నవి. ఆస్ట్రేలియానుప్రజలు ఎత్తైనను సంధి చేసికొనవలెనని కోరుచున్నారు.

ప్రభుత్వ ప్రకటన:— ఢిల్లీనుండి జరిగిన యుద్ధ

సమావేశమునందు ఏపురునందు ఫలియ కస్తువుల నాపురము లోనివారు రుపయోగించుకొని అనవసరమగు రైలువే వ్యాపారమును తగ్గించునట్లు ప్రజలను ప్రేరేపించుటకు రాష్ట్రీయ సంఘముల సేవలంది యందు అధికార సభ్యులకును స్థానము నీయవలెననియు, ప్రతిజిల్లానుందు ప్రత్యేకానవరకస్తువులను నిర్ణయించి వేసినని ముందు రైల్వేమీద అనవసరముగా పంపవల యనో వానికొకట సివిలుసన్లైను డైరెక్టరు డైరెక్టరులకు తెలుప వలెననియు తీర్మానింపబడెను. ఈతీర్మానమును గ్రెగ వమగా అమలు జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రతిజిల్లా యందును అనవసరస్తువిచారక సంఘము సేవలందిటకు నిర్ణయించిరి. ఇందు ఆయాజిల్లాల కలెక్టరులచే పలుకబడిగల అన ధికారాధికారులను నియమింపబడెదను. ఈసంఘముల సభ్యులు కస్తువు లమితోపయోగమును గూర్చియు, అనవసర వ్యాపార మును రైల్వేమీద తగ్గించుటనుగూర్చియు, దిగుమతియగు వస్తు వులకు బదులు స్వదేశీకస్తువుల నుపయోగింపవలసిన యావశ్యక తనుగూర్చియు, రైల్వేమీద అనవసర ప్రయాణములను కట్టి పెట్టు అవశ్యకతనుగూర్చియు ప్రజలకు గర్హనిధముల బోధ చేయుచు, ఆయాపురుషులందు తరుగుబడిన అనవసరకస్తువులను అధికారులచే రైల్వేమీద రానించుచుందురు.

క్రొత్త ఉన్నత పాఠశాలలను

మధ్యమ పాఠశాలలను స్థాపించుట.

ఈక్రింద చెప్పబడిన ప్రదేశములందును అసంపూర్ణ నెకంటరీ పాఠశాలలను ఉన్నత పాఠశాలలుగా చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తయారు నొసంగిరి.

గంజాంజిల్లా-తెక్లెరి, ఆస్సా, కళాపట్టణముజిల్లా పార్వతీపురము, గోదావరిజిల్లా-కొత్తపేట, రాజోలు, కృష్ణ జిల్లా, గుడివాడ, గుంటూరుజిల్లా రేపల్లి, కడపజిల్లా నంద లూరు, అంత్యూరుజిల్లా పెరుగండ.

చిత్తూరుజిల్లా మదనపల్లియందు క్రొత్తగ ఒక ఉన్నత పాఠశాలను లోకబోధార్థుల నిర్వహణమున నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

ఈక్రింద చెప్పబడిన పురుషులందు లోకబోధార్థుల నిర్వ హణమున మిడిల్ పాఠశాలలను క్రొత్తగా స్థాపించుటకు ప్ర భుత్వము వారు తయారు నిచ్చిరి:

గంజాంజిల్లా:—నరసన్నపేట, సోంపేట బుగడ, గజపతిగరం, విశాఖపట్నముజిల్లా కృష్ణకరపుకోట, గోదావ రిజిల్లా—అంబాజీపేట, జగంపేట, బండమూరులంక; కృష్ణ జిల్లా—కోపూరు చల్లపల్లికండ్ల; గుంటూరుజిల్లా అద్దంకి విను కొండ, నెల్లూరుజిల్లా—కందుకూరు, అత్తకూరు, గూడూరు. కడపజిల్లా—బద్వేలు, రాయచోటి, కర్నూలుజిల్లా మార్కా పురం, అత్తకూరు, బల్లారి జిల్లా రాయచర్లం ఎమ్మిగనూరు అనంతపూరు జిల్లా—కళ్యాణదుర్గము, తాడపత్రి, చిత్తూరు జిల్లా—తిరుత్తనీ, పాకాల.

ఈమైనిజిప్స పాఠశాలల సేవలంది యుటకొకట ఈక్రింది మొత్తము లాయా జిల్లా బోర్డులకును పురపాలక సంఘముల కును తక్షణమొసంగబడవలయునని ప్రభుత్వవారాజ్ఞా పించిరి. జిల్లాబోర్డులు—గంజాం 9985 రూ, విశాఖపట్నము 5708 రూ, గోదావరి 8438 రూ కృష్ణ 6086 రూ, గుంటూరు 5663 రూ, నెల్లూరు 5794, కడప 5163 రూ. కర్నూలు 8996 రూ, అనంతపురం 5653 రూ, చిత్తూరు 5221 రూ, పురపాలక సంఘములు:—నరసారాపు పేట 1592 రూ, అనోని 1767రూ.

మైసూరునందు నిర్వహింపబడు జరిగిన ఆర్థిక సభలో :—నోడరర ముగవచ్చజరిగెను. సంస్థానమునందలి శ్రీనివాస్ కర్ణులుగల గూర్చి విద్యాసంఘమువారు చేసిన నూచలను అంగీకరింప వలసిన దని గానులింగరెడ్డిగారి లోక తీర్మానము నుపపాదించిరి. బాలికలకు దేశభాషామూలమున విద్య గల పవలయుననియు, బాలిక విద్యావర్ధితికిని బాలికల విద్యావర్ధి తికిని భేదముండవలయుననియు నూచలం దుండెను. ఆశేక మంది సభ్యులు తర్కించిరి. చాలమంది రెడ్డిగారి యు పపాదనమును బలపరచిరి. మహారాణిగారి కహాళా ప్రధా నోపాధ్యాయురాలు కె. డి. రెడ్డిగారియు ఉపపాదన నెదిరించుచు దేశభాషలను బోధక భాషలుగ చేసిన శ్రీని వాస్ కర్ణులపైకి భంగము గలుగునని యామె చెప్పెను. ప్రస్తుతపు పద్ధతులే బాగున్నవను నామెఒక ఆరగంట సేపు గంభీరో పన్యాసము నొసెను. సభ్యులలో నశేకులు సంఘమువారి నూచలం నంగీకరించిరి.

మైసూరుఆర్థిక మహాసభలో కమిటీని వేదనములు ముగి సి: వెంక వారతనమువారి ఆధికారాధిపత్య ప్రయత్నముల సభింక దించుచు గాంధీకరోపన్యాసము లొసగబడెను. ఈసభ కాశ్య తనభగానుండవలయునని ఒక సభ్యుడు పలికెను. దానిపోషణ మునకు మూడులక్షల రూప్యముల వ్యయము ననుమతించ గోరె ను. వారాప్రతికల ప్రచారమును ప్రోత్సహించు నిమిత్తము మద్రాసుయులకు ఋణముల నీయవలసినదని సభవారు చేసిన సలహాను ప్రకటించుచు ఆట్టియేర్పాటుల పత్రికల కెం లేనియు సహకారిగ నుండునని ఒక సభ్యుడు చెప్పెను.

మైసూరు ఆర్థిక సమావేశము:—ఈ సమావేశమును ఈ నెల 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ౨౨ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్య గారు ప్రారంభించిరి. చాలమంది ప్రమాణులగు శ్రీనివాసు పురు షులును సభకు వచ్చిరి.

నిష్కాపట్టణమునందలి సజ్జాలిలోని చెన్న పురికల్లు కార్య దర్శి యిట్లు వ్రాయుచు న్నారు:—కల్లు పుట్టినది మొదలు అగ్గయలుగనున్న ఏ. వి. వేంకటరమణ అయ్యగు గారికి ప్రభు త్వమువారు సి. సి. ఇ. చిరుదమును ప్రసాదించి యున్నందునకు కల్లుసభ్యులు 9-వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలమునందు కల్లు భవనమునందు గూడి, అయ్యగు గారిని ఆభినందించుటకు నిర్ణయించియుండిరి. వారు గత మూడుగంధర్వములనుండియు ప్రభుత్వమువారికి సేవ చేసినందునకై వారి కీచిరుదమును ప్రభు త్వమువారి నిచ్చియుండిరి.

వృత్తాంతములు

—(0)—

మధ్యసిద్ధాంతోన్నాహినిసభ:— 41-వ సంత

త్వరపు శ్రీమన్మధ్యసిద్ధాంతోన్నాహినిసభ యథాప్రకారము తిరుపతి సమీపముననుండు శ్రీపద్మావతి శ్రేత్రమునందు 1918 వ సంవత్సరము డిశంబరునెల 27-వ తేదీ మొదలు 30-వ తేదీ వరకు జరుగ బోవుచున్నది.

కరాచీయందలి సెంట్రల్ నార్ లీగు కార్యాలయమువారును, సింధుకాళి యూరపియను సంఘమువారును విల్లింగ్డను ప్రభువుగారి యుద్ధోద్యమ చర్యను ఆమోదించుచు తిరిగివార్తలనిచ్చిరి.

బ్యాంకులకడ్డకు దొరకెపు కార్యాలయముల వద్దను జూన్, 17 వ తేదీ నాటికమ్మకుపోయిన యుద్ధప్రతముల నిం వ. రూ 14,01,00, 630. వివరములు: బెంగాలు రూ 7,07,68, 200; బొంబాయి రూ 3,05,75, 400; సంయుక్త రాష్ట్రములు రూ 1,05,61,200; మదరాసు రూ 1,02,14,200; పంజాబు రూ 64,23, 100; బర్మా రూ 42, 30, 100; మధ్యరాష్ట్రము లు రూ 10,77,1900; బీహారు ఒరిస్సాలు రూ 9,84 1430; అస్సాము రూ 78, 300; చిల్లరరాష్ట్రములు రూ 51,88,800.

మాంటేగుగారి సంస్కరణములను గూర్చి “ఇగ్లీ షు మాను” పత్రిక కొక విలేఖరి “అంచనాబాలితా” నంపును వినివ్రాయుటకు గగిన ఆధారములదని చెప్పుచున్నాడు.— హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి సంబంధములలో నంతగా మాన్యు గలుగదు. స్థానిక ప్రభుత్వములందు గొప్పయ్యులు గలగలవు. కాసనసభ్యులసంఖ్య ఇంకను పెంచబడును. ప్రతిలోకలు బోధకు, మ్యూనిసిపలబోధకు ఒక్కొక్కసభ్యు సెన్నుకొనును. అధికారకర్షణలసంఖ్య అధికముగనుండుట వాస్తవము. సామాన్యజనులను గూర్చిపెట్టె తక్కిన అన్ని విషయములయందును స్థానికసభలు తగినతీర్మానముల జేయగలుగును. కాని ఆతీర్మా నము నంగీకరించుటకును ప్రోత్సహించుటకును సభాముఖ్యులగు గవర్నరుగారికి పోవుగూర్చికారముండును. అట్లుచేయుటలో గవర్నరుగారికి పెద్దపాదాసంఘ ముండును. ఆంధ్రకార సభ్యులసంఖ్య అధికముగనుండును. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాన్సిలులనెనుం డును. దొరతనమువారిచే సాధ్యమగుంత అయిదుగ నీయధికార ము వినియోగింపబడును. కాసనసభవారు చేయు తీర్మానములు కేవలము సలహా నియ్యవలెనె యుండవు. కోకాధికారము వరకు నుండును. కార్యకసభలు పరిపూర్ణమంత్రీకసభలుగ నుండగలవు. స్థానికసభలో నేపత్తు మున్నతదశయందున్న వా పత్తుమునుండి యెన్నుకొనబడుదురు. రాష్ట్రీయ సేవల కిప్పటివలె నుద్వోగియుల సంపాదించుటలో యూరోపియనుల సంఖ్య అధికముగలేకుండ కామనట్లు తగిన యేర్పాటులు చేయబడును.

యాజ్ఞవల్క్య సంఘముకు గురించి యొకరిట్లు వ్రాయు చున్నారు:—సాంఘిక సమావేశమునకు దగుప్రయత్నము సలు పుట యాజ్ఞవల్క్యుల ప్రస్తుతకర్తవ్యము.

తెలుగుజిల్లాల కరణముల సంఘ కార్యదర్శియు, కృష్ణ జిల్లా భీమవరంతాలూకా మోగల్లు గ్రామనివాసియు నగు అయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారు గతనెల 28 తేదీని మద్రాసు 1 వ మెంటువారి ద్వారా కార్జి చక్రవర్తిగారికి పంపించిరి మిమారియల్ సందర్శమున, గవర్న మెంటు ప్రయివేటు సెక్రె టరీగారు తమకు చేరినట్లు తెలిపజేసిరి.

గుంటూరు జిల్లా సత్రైపల్లి తాలూకా దమ్మలపాడు గ్రామములోనున్న కారదానిలయపు ప్రకభాండాగారపత్తును గుంటూరుమండల గ్రంథాలయసంహారకార్యదర్శి కోన వేంకట రాయశర్మ గారిచే 12 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటల కొక బహిరంగసభ జరుపబడి వారిచే “గ్రంథాలయోద్యమము”ను గూర్చియు “జాతీయవిద్య”ను గూర్చియు చక్కగా నుపన్య సింపించి సభికుల కరతాళభ్యనులతో సభ ముగింపబడియె.

శ్రీలక్ష్మి వరప్రసాదిని.

డాక్టరు జె. కె. రావుగారి భౌతికసార.

ఋతుకూల, ఋతుబద్ధ ౩, కాలముతప్పి ఋతురక్త ప్రావము, అపస్మాగము (మూర్చ) తప్పక నివారణయగును. నెల 80 మోతాదులు రు. 2.40 మాత్రము.

(1209)

ధన్వంతరి ఆశ్రమము,

46, పెద్దపేద, ట్రెస్టికేసు, మదరాసు.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Increase of Pay of Junior Officers.

Mr. Montagu's Reply.

LONDON, June 12.

In the House of Commons replying to Sir Charles Buxton Mr. Montagu said that the Government of India was considering whether an increase was necessary in the Indian rates of pay of Junior Officers in the British Army in view of the higher rates of pay granted by Royal warrant of 25th January 1918 to Officers receiving British rates.

Children's Allowance.

In reply to Colonel Yate Mr. Montagu said that Government of India was still considering the question of extension of children's allowances to Officers of the Indian Army. He hoped to receive recommendations shortly.

India in Parliament

LONDON, June 12.

In the House of Commons Mr. Montagu replying to Mr. Hodge said: Major Norman Whites' appointment as Sanitary Commissioner with the Government of India is temporary and provisional and will not prejudice due consideration of the claims of other officers when the time comes to fill the post substantively. The Government of India in making arrangements necessarily had regard to the present restrictions on the liberty of choice by the demands of the war on their medical service personnel.

Mr. Hodge criticised the appointment even temporarily on the ground that Major White did not hold a diploma.

Indian Reform Proposals to be Published by the End of June.

Mr. Montagu replying to Sir Herbert Roberts said:—The Government had decided to present him and Lord Chelmsford's report to Parliament as soon as sufficient copies were available in India and here. The report would be published at the end of June approximately. The report would be presented to Parliament in order that incoming to their final decision the Government might have the advantage of considering any suggestions to which its publication might give rise.

The Low Paid Police.

Mr. Montagu replying to Colonel Yate stated that steps had been taken to increase pay of all Indian Police since the war. The question of very low pay throughout the Police service of which Colonel Yate complained would be considered in connection with the Public Services Commission's report and the Government of India was corresponding with the Local Governments on the subject. Mr. Montagu undertook to enquire when the recommendations were likely to be received.

A League of Nations.

Mr. Barnes's Suggestions.

LONDON, June 16.—(10-10 P. M.)

The member of the Cabinet, Mr. George Barnes speaking in Dartford referring to the proposed conference of Allies for the purpose of inaugurating the league of nations said that the only way to a lasting and just peace was through a league of nations.

Although the indispensable preliminary was the defeat of the German attempt to dominate Europe a beginning should be made before the war ended otherwise in the first flush of peace the world would fall through sheer exhaustion to make provision for the maintenance of peace. The League should bind all powers to submit disputes to the Tribunal and use economic boycott and as a last resort international force against any power breaking peace in the future. The inclusion of Germany should later be insisted on. Mr. Barnes advocated the reduction of armaments and the elimination of private profits on their manufacture and urged as a practical proposal an immediate inter-allied conference with Representatives of Organized Democracy, also Government Representatives to discuss the terms. The idea was an extended application of the principle at present binding the elements of the British Empire.

An Embryonic Parliament of Man.

Agreement should be a common defensive treaty for arbitration and pooling of resources of the Allies for coming peace reconstruction. He believed that if Germany were faced with such an accomplished fact it would induce her to reconsider her position and stimulate German peoples to throw off their taskmasters. He forecasted that this Supreme War Council would be an embryonic Parliament of Man just as the Imperial War Cabinet would prove to be the germ of representative authority which would yet manage the affairs of the Empire.

Mr. Hughes Interviewed.

Growing War Spirit in Australia.

London, June 15.

Messrs. Hughes and Cook met with an enthusiastic reception at Euston. In the course of an interview Mr. Hughes said England stood like a granite rock lashed by the fiercest hurricanes, displaying in the hour of her greatest trial a spirit worthy of the glorious cause for which she fought. As regards the Australians the enemy's tremendous desperate blows had kindled fiercer the fires of their enthusiasm. The Commonwealth's war spirit was growing and recruits were offering themselves in great numbers than for two years. Australia would have nothing to do with a German peace. The overwhelming majority of the people stood solidly for the prosecution of the war to the last ounce until a decisive victory for the Allies was gained. America was stripped for the fray. "We have seen the men in thousands calmly preparing with deadly earnestness for

the battlefield, and they are coming in their millions. We are going to destroy militarism root and branch from the face of the earth."

Mr. Hughes said that he and his colleagues had got new impressions of the British navy that would last for a lifetime. The arrangements for policing the Atlantic were marvellous. Throughout the journey of 14,000 miles they did not see a trace of the enemy. What a tribute to the mighty power and supremacy of the British navy.

Indian Delegates in London

Attend War Cabinet.

LONDON, June 13.

The Maharaja of Patiala and Sir Satyendra Sinha formally visited the India Office and attended the War Cabinet to-day. They will again attend the Cabinet and lunch with Mr. Montagu to-morrow. On the conclusion of the visit to London the Maharajah of Patiala hopes to see some service in France.

The Delegates Interviewed.

India's Loyalty and Man-Power.

In an interview with Reuter the Maharajah of Patiala said he was glad to be in London at this crisis in the world's history and to tender personally the loyalty and devotion of the Ruling Princes of India to the British Crown. India was pleased that since last year she was at length directly represented by delegates of the Ruling Princes and the people at the great council of the Empire.

Referring to the question of man-power the Maharaja of Patiala said: From general figures it might be inferred that India could supply tremendous man-power but it must be remembered that India contained many races some of whom had entirely lost military tradition. Personally he was proud of what India had done and what she would do.

The Maharaja of Patiala added: "Speaking on behalf of the Ruling Princes I can say that what we have done is only a foretaste of what we are prepared to do in defence of our common Empire. India is sure to day than ever of the greatness, justice and humanity of the Allied cause and is proud of every opportunity of taking her full share in the great work of removing from the world its greatest menace. German propaganda may have been active in India as elsewhere but rest assured that India will have none of it. There are peoples of all schools of thought in India as elsewhere but there is no country in the Empire in which British rule, which presents in every way such contrasts to German domination, is more valued and loved. I say emphatically that it is absolutely essential for the welfare of India. India is suffering from high prices as a result of the war. She thoroughly appreciates all its risks and what has to be done and she is perfectly ready and determined to fulfil her obligations to the utmost of her capacity. The Punjab has been called the sword hand of India. It has justified its reputation by contributing so largely to the Indian Army. Recruiting is very satisfactory and will be still more satisfactory. I am perfectly certain that all requirements will be fully met. Regarding any menace to India owing to the Russian debacle, India is still quite ready to do everything necessary to prevent the introduction of German influence, political or commercial, and maintain the integrity of our borders. We can also rely in this matter on the promise of His Majesty the Amir who has already afforded such convincing proofs of loyalty to his word." The Maharaja of Patiala concluded by expressing the great satisfaction of the Princes of India that the inclusion of India in the Imperial War Conference was assured.

India's Forces an Imperial Asset.

LONDON, June 14.

The Indian representatives were warmly welcomed by their colleagues at the Imperial War Cabinet yesterday. The Maharajah of Patiala in an interview with the representative of the "Times" said the Ruling Princes saw that constitutional reform likely to be made in British India had a close bearing on their own administrations and interests. They were gratified at having had the fullest opportunities of discussing the issues with Mr. Montagu and Lord Chelmsford and they looked forward to future developments with keen interest and hope.

Sir Satyendra Sinha in an interview said: India's only regret was that her general and industrial organisations had not been carried much farther in peace time so that she might have been prepared to give more assistance in war than had been possible for her to give. Nevertheless India's share in provision of men, money and materials had been very much greater than perhaps was generally recognised. Sir S. Sinha continued that the forces of India though few compared to the greatness of her population had been a great imperial asset. It was a mistake to assume that sacrifices in war scarcely touched the Indian masses. True, there was marked industrial activity but the great rise in the cost of some of the essential commodities especially cloth and salt pressed hardly upon the frugal poor in India. It might at least be claimed for India that she had done a great deal and wished to do more. She believed that with increased co-operation between the various classes secured by recent efforts she would be able to advance upon her present record. She was conscious of what was known as the "Eastern Menace" and the lengthening war with its long tale of enemy barbarities had increased India's detestation of German methods and aims and her whole-hearted desire to assist to the utmost in the realisation of the essential war aims of the Allies.

Indian Delegates Honoured.

LONDON, June 14.

On their arrival in England to attend the Imperial Conference the Maharajah of Patiala was promoted to the rank of Major General and Sir Satyendra Sinha made a King's Counsel.

Cambridge Mathematical Tripos.

LONDON, June 13.

The Cambridge Mathematical Tripos part I class 1 includes:—M. D. Bhat, R. R. Bori, Nelson, Senapathy and S. G. Subrojan.

Cambridge Languages Tripos.

LONDON, June 14.

The Cambridge Oriental Languages Tripos class I includes:—V. G. Bhat of Ferguson College, Poona.

Textile Report.

Committee's Recommendations.

LONDON, June 14.

The report of the Textile Committee also recommends immediate measures to increase the output of cotton in India, Egypt, and the Sudan, also control of export of Egyptian cotton in order to safeguard the requirements of the British Empire and its Allies and prevent any leakage to or stoppage for the account of enemy states. The report also recommends immediate measures to stimulate production of flax in Ireland, Canada, India and other parts of the Empire. It suggests that the Allies take steps to conserve the supply of flax for each other's use in priority to other demands. Regarding jute the Committee recommends that advantage be taken to India's monopoly of the production of jute to safeguard for Britain and her Allies supplies of jute and advise the imposition of an export duty. Five pounds per ton has been suggested by experts on shipments of raw jute from India to all destinations with total rebates of duty in favour of the British Empire and graduated rebates in favour of the Allies and graduated rebates in favour of neutral countries offering reciprocal concessions.

The Silver Market.

LONDON, June 17.

Messrs. Montagu's silver report says: There is no change in price and the tone continues good especially since Shanghai Exchange has risen to a point closely approximating to that at which the purchase for China might become profitable. The report that silver coin is being melted down in Holland for use industrially suggests scarcity of silver on the continent.

Mentioned in Despatches.

LONDON, June 14.

The "Gazette" contains a large number of names mentioned by General order by including Major General H. D. Watson, Brigadier General C. R. Harbord, Lieut-Colonel Sir M. R. Wilson, Major N. Robertson-Glasgow and Captain D. P. Massey. The names also include N. K. Kishimatsu of the Hongkong and Singapore Garrison Artillery.

A War Prisoners' Committee.

LONDON, June 14.

A Committee, of which Lord Cavendish Bentinck is chairman, has been formed to collect, co-ordinate and supply information regarding war prisoners in Turkey, make suggestions to the Government and the Central War Prisoners Committee and generally to promote the interests of prisoners. Five thousand sterling has been anonymously contributed for expenses.

Mobile Munition Volunteers.

Coordial Response to Appeal.

LONDON, June 15.

(7.50 P. M.)—Hundreds of mobile war munition volunteers have enrolled in the last few days in response to a special Government appeal, thus declaring themselves ready to be transferred to any essential war work to which they may be appointed in the national interest.

Colonies

Conscription in Hongkong.

HONGKONG, June 15.

The Legislative Council has passed the third reading of the Bill conscripting all British males between the ages of 18 and 41.

America

Japanese Red Cross Mission.

LONDON, June 16.

TOKIO:—The Red Cross Mission to the Allies headed by Prince Tokugawa has left for America.

British Mission in America.

LONDON, June 16.

BUENOS AYRES:—The visit of the British Mission under Sir Maurice De Bunsen which is now proceeding to Chile has made an excellent impression everywhere the effects of the Germanophile propaganda.

Unprecedented Landing of American Troops.

LONDON, June 17.

The "Morning Post" says:—The arrivals of American troops during the past few days has eclipsed all records. Considered purely as a feat in shipping movements across the Atlantic have been unprecedented in mercantile annals. The week end scenes at one port were amazing. Ship after ship discharging khaki-clad cargo which was immediately whirled away in special trains.

Russia

Germans Provoking Frontier Incidents.

With a View to Capture Railway Stations.

LONDON, June 16.

The Press Bureau says: Russian wireless messages state that Germans are starting an offensive on the front of Valikuzukhodka and have seized three villages in the neutral zone. Our troops retired. Increasing movement was observed later in June at Jevratovka, Tanka and Cavalry participating. Our troops blew up a bridge at Jevratovka in reply to the violation of treaty. Cavalry have been despatched to maintain liaison with our troops who occupy a line in the neutral zone. The object of the Germans in creating frontier incidents is to obtain the railway centres of Liski and Novoross.

Russian Boats Destroyed.

LONDON, June 16.
A wireless German official message says:—We destroyed Russian boats from Jaisk tenthousand strong who were attacking Taganrog.

**3000 Bolsheviks Killed by Germans.
10,000 Defeated.**

LONDON, June 15.—[7-50 P. M.]
AMSTERDAM.—A telegram from K. E. states that the German General Knoerzer has telegraphed to Von Eichen reporting that a force of ten thousand Bolshevik Red Guards commanded by Czech officers has been almost destroyed by his troops westward of Taganrog. Bolsheviks had landed on the Ukraine coast of the Sea of Azov and were advancing to attack Taganrog. Over three thousand dead Bolsheviks have hitherto been counted not reckoning those drowned. General Knoerzer claims that German losses were slight.

**Russians Factory Workers Against
Soviet Government.**

LONDON, June 16.
The General Assembly of factory and workshop delegates in Petrograd has ordered a worker's strike as a protest against the policy of Soviet Government.

The Czecho-Slovaks Insurrection.

LONDON, June 15.—[3-55 P. M.]
Telegram from Moscow dated June 5th says.—After being driven back from Penda Czecho-Slovaks advanced as far as Syzran and took possession of the great railway bridge across the Volga which is the principal artery of the Trans-Siberian Communication.

Central Powers**Independent German Socialists****Denounce the Robbers and Murderers.**

LONDON, June 16.
AMSTERDAM.—The "Cologne Gazette" states that the Reichstag debated the army estimates. The independent Socialist Herr Cohn discussing German activities in occupied territories said "Border states have become Golgothas where there will be bleaching bones in the land slaughtered by misused German soldiers. The entire war has become the family affair of the Hohenzollerns. It is possible that the Entente will have to submit and that we shall finally remain the only warriors in Europe but Europe will then be a continent of leggers." Von Cohn and other Socialists who shouted "Robbers and Murderers", when he mentioned German soldiers were called to order. All members of the centre party and most conservatives left the Reichstag.

Germany's Economic Policy.**Remarkable Admissions.**

LONDON, June 15.
A remarkable book is published by the German Socialist Deputy, Dr. Lensch, entitled "Three Years of World Revolution," in which the real relation between the German economic policy and militarism are more frankly stated than perhaps they have ever been in the German language. Dr. Lensch shows how Germany's economic policy was high protective tariffs to monopolise the home market and so create such huge profits as would enable immense industrial expansion and the successful exploitation of foreign markets. By the close cohesion of industry and finance, trade was organised in cartels and syndicates. Dr. Lensch waxed enthusiastic over this wonderful industrial organisation, backed by the State, which enabled German goods to force their way into foreign countries. German diplomacy, he says, was constantly at the service of German finance, with a strong army and navy in the background. Germany had a destiny to fulfil which made war inevitable. He repeatedly exults in the charges of barbarism against Germans, saying that such charges are really a measure of foreign admiration. Briefly, Dr. Lensch maintains that Germany's mission in this war is to overthrow both Russia and Britain. He expresses contempt for France, and as for Austria considers that it has lost the necessity for its existence. He speaks of liberalism and democracy as English catchwords.

The "Times" publishes lengthy extracts from the book and regards it as important, as showing what the ordinary German socialist thinks, but does not dare to say, also as justifying Mr. Balfour's recently expressed opinion that German commercial policy forms a substantive part of her general aim of world dominion.

**Turkey Proclaims Independence of
Georgia.****Strong Turkish Offensive Against Baku.**

LONDON, June 16.
MOSCOW.—In consequence of Government crisis and the increasing energy of Turkish offensive in the Caucasus the Diet has declared itself dissolved and that republic is no longer in existence. Turkey has proclaimed the independence of Georgia and Turks have launched a strong offensive against Baku.

LONDON, June 16.—(8 P. M.)

AMSTERDAM.—A Vienna telegram states that before going to British Labour Conference in England on June 26th the Dutch Socialist Leader M. Troelstra has been invited by Austro-German Socialists to confer at the Hague with Austro-German socialist delegates Seitz and Ellenbog are accordingly proceeding.

Italy**Submarine Campaign Lost by Germans.
Shipbuilding in Italy.**

LONDON, June 17.
The Under Secretary for Transportation says thanks to the steel from Great Britain, Shipbuilding in Italy had

been greatly accelerated. Seven new shipyards had been constructed and by adoption of new standard ship one hundred and twenty thousand tons of new tonnage would be built in the current year. He hoped that this would be increased to two hundred thousand next year. Submarine campaign could be considered lost by the Germans.

Austrian Naval Division.**Proceeding to Omission.**

LONDON, June 17.
ROME.—The "Giorno D'Italia" says:—The naval division which Lieut. Rizzo broke up when he torpedoed the battleship "Szentivian" was proceeding to Omission, a Lombard town on the Adriatic, in conjunction with a land offensive.

Italian Front**Austrian Pressure Continues Strong.****Along the Whole Front.**

LONDON, June 17.
ROME.—A semi-official statement says:—Enemy aimed at making a fifteen kilometre advance on the first day south of Montello. Enemy crossed the Piave with considerable forces but is gradually being pushed towards the River. North of Casuna advanced groups of British were surrounded by Austrians but resisted until counter-attacks released them simultaneously taking 200 prisoners. Austrian pressure continues very strongly along the whole front. They are concentrating very powerful attacks astride the Brenta and across the Piave.

Heroism of Italian Troops.

There were extraordinary scenes of enthusiasm in the Chamber when the Minister of War dwelt on the heroism of the troops who had repeatedly driven back the enemy assaults restoring the lines. He dwelt on the significance of the number of prisoners taken by the Italians because it was very difficult to take prisoners in defensive fighting. Italians had only lost two aeroplanes in Saturday's battle compared to thirty-five lost by the enemy.

**Progress of the Great Austrian
Offensive.**

LONDON, June 16.—[10-10 P. M.]

The Italian communique says:—The great battle has been in progress since Saturday. Artillery preparation was exceptionally intense. Enemy's masses of infantry began the expected offensive against the eastern sector of Asiago Plateau at the end of Fronts valley and Mount Grappa. They also attempted to force the Piave and carried out a heavy local action on the remainder of the front. Our own and Allied barrage anticipated enemy's preparation with deadly counter-bombardment and the infantry sustained an onslaught in the advance defensive area. Enemy attacked with greatest intensity on a front of 150 kilometres his initial rush occupying a few front line positions in Montedi Vabella and Asolone areas and also at the head of Hostelsolers Salient. Some of the enemy crossed the Piave in Nervasa and Degaronmuilo area. We energetically counter-attacked all along the front and succeeded in withstanding powerful pressure. We regained a good portion of the positions which were temporarily yielded although isolated detachments with great valour continued to remain in same at all costs. The violence of the struggle was undiminished at night. We are firmly holding the front on the Asiago Plateau and have completely reoccupied the original positions in Asolone and Sola Role Salient. We are pressing very closely the enemy who crossed the Piave. We have hitherto taken three thousand prisoners including eighty-nine officers. Our own and Allied airmen are taking strong part in the battle bombarding the crossing of the Piave and machinegunning enemy masses. We brought down thirty-one aeroplanes.

Front Cleared of the Enemy.

LONDON, June 17.

A British Italian communique says:—The pocket in the British front was cleared of the enemy during the night and in the early morning and we are now re-established on the original front line. We took over 350 prisoners and two mountain guns and a considerable number of machineguns. Early yesterday when the attack was launched invaluable assistance with infantry and artillery was immediately provided by the Italians on our left which was largely responsible for bringing the Austrian infiltration to an immediate halt. Heavy fighting continues in many places along the Piave, the eastern end of the Montebello heights and astride the valley of Brenta. Three further aeroplanes were destroyed.

Fluctuating Battle on the First Line.

LONDON, June 16

ROME.—Signor Orlando the Premier informed the Senate and the Chamber that the Supreme Command at eight on Saturday evening reported as follows:—The battle continues very violent and enemy pressure remains equally strong at all points of the front of attack, namely from the Asiago plateau to the sea. Our resistance always strong does not allow the enemy to pass the lines of greatest resistance and the battle still proceeds on the first line with fluctuations. We have made numerous counter-attacks some of which have been successful in reestablishing the original situation.

Old Line Entirely Held.

LONDON, June 16.

Reuter's correspondent with the British army in Italy wiring on Saturday's evening says:—The first day of the Austrian offensive cannot be said from his point of view to have been altogether a success. On the British front at any rate he did not make much progress. It is true that attacking along the railway from Asiago towards Casuna he succeeded temporarily in creating a small salient in our line and even took a battery of guns which have since been recaptured. This short lived success was only attained by an attack by a whole division in depth up a depression where they were invisible until

the last moment. The net result of the day as far as the British front is concerned is that we held the old line practically entirely and have taken two hundred prisoners, while the French taken 160 prisoners.

The Attack on the French Front.**French Positions Maintained.**

LONDON, June 16.

PARIS.—The Austrian attack on the French front in Italy on Saturday was shattered and the French positions maintained intact. The enemy suffered serious losses.

Western Front**Does the Battle Result
in German Defeat?**

LAHORE, June 17.

LONDON, June 12th.—The Paris papers are beginning to discuss the possibility of the present battle resulting in the enemy losing his numerical superiority. The "Homme Libre" is of opinion that such a result would constitute a French victory though the Germans stood on the line of Compagne-Villiers-Cotterets-Chateau-Thierry.—("C. and M. Gazette").

383 Divisions Engaged by Germans.

LAHORE, June 17.

LONDON, June 12th.—The American correspondent with the French headquarters says that the Germans have engaged 383 divisions since 21st March and that minimum loss of each is 2000 men. As they possess only 512 separate divisions they have reached that total and kept 30 divisions unused by engaging many more than once. Losses of the stock army are reducing the value of the Germans who appear to be making a supreme effort to fill up fighting ranks by employing those passed as fit only for auxiliary service.—("C. & M. Gazette Cable.")

The Next Offensive.**British Opinion on the Situation.**

LONDON, June 15.

With the enemy fought to a standstill something like a stable line is being re-established in the Compiègne battle on the whole front between Montdidier and Chateau-Thierry. The outlook is now regarded in Paris with more confidence, but anxiety is expressed in London where it is recognised that great perils are still ahead as the Germans have not shown their hand. Their effort has undoubtedly fallen short of its complete objectives and has entailed the heaviest losses, but their advance has appreciably increased the threat to Paris, while they still have reserves enabling them to launch another offensive greater than in March last almost at any moment. The numbers at the disposal of Prince Rupprecht for instance are practically identical with those a fortnight ago, in spite of his sending Bavarians to assist the Crown Prince, for his tried divisions have had time to recover and recruit. There are three goals at which the enemy may strike, namely Paris, Amiens, and Calais and the Allies have little chance of ascertaining the enemy's intention before the blow falls.

Successful British Attack.**Security of Line Increased.**

LONDON, June 15.

Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day describing the successful operation north of Bethune on the night of the 14th mentioned in the communique says: The attack was pushed to a depth of five hundred yards and materially increased the security of our line. It was extremely carefully rehearsed and was preceded by a brief bombardment. On the left the enemy offered determined resistance to the Gordons and Suffolks to whom the flank was entrusted. They found the work cut out for them in the darkness. Some of the enemy machinegun nests were overlooked and caused trouble before they were located and wiped out. Fighting proceeded through the night. One German gunner declared his whereabouts by opening fire and a cautious encircling of the new nest had to be begun. This clearing of ground in the dark initiated a new phase of open warfare. Prisoners taken belonged to the Eighteenth Reserved Division which took part in the first battle of the Somme and the recent Lys fighting and suffered very heavy casualties. It was one of the first to enter Belgium and its records are stained with the crimes of Termonde and Louvain.

FRENCH TAKE PRISONERS.

LONDON, June 16.—(3-45 P. M.)

A French communique says:—There were local actions northeast of Senlis wood, south of Dammard and in the region of Vinli which enabled us to take seventy prisoners and capture some machineguns. An enemy attempt to cross the Matz at its junction with the Oise failed under our fire.

Marshal Haig's Aviation Communique.

LONDON, June 16:—[11-30 P. M.]

In a communique with regard to aviation Marshal Haig says:—We dropped ten tons of bombs during day and nine tons during night on Saturday on targets including Estaires and Armentieres railway stations and Bruges docks. We brought down three and drove down two enemy machines. No British machines are missing.

Raid Eastward of Arras.

LONDON, June 17.—(12-40 P. M.)

The British Communique says:—We took a few prisoners in a successful raid eastward of Arras and repulsed an attempted raid in the neighbourhood of Givenchy. Enemy heavily bombarded our positions northwest of Albert for a short period during the night.

London, June 17.
The American communique says:—We repulsed with severe enemy losses an attack in Woivre taking some prisoners. We broke up two attacks in the region of Chateau Thierry. There was active reciprocal artillery fire in the regions of Chateau Thierry and Picardy.

LONDON, June 17:—(12-10 A. M.)
Last night's French Communique said: In Woivre enemy this morning gained footing in the village of Xivry from which by counter-attack enemy was driven out losing some prisoners.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, June 17.

The sales of war Bonds at Banks and Government offices up to the 17th June amount to Rs. 14,01,00,600. distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	7,07,68,200
Bombay	3,05,75,400
United Provinces	1,05,61,200
Madras	1,02,14,200
Punjab	64,22,700
Burma	42,30,000
Central Provinces	10,77,900
Bihar and Orissa	9,64,400
Azam	78,300
Minor Administrations	51,88,300

Trial of Detenus.

CALCUTTA, June 17.

The Midsapore Special Tribunal has disposed of a case in which a detenu, Sashi Mohan Chanda, was the accused. The order of internment was served upon the accused on the 17th February 1917, at Myseningsh, directing the accused to report himself to the Superintendent of Police of Burdwan at Burdwan within 2 days from the receipt of the order. The accused after receipt of the order did not report himself to the Superintendent of Police, Burdwan, but absconded. He was subsequently arrested on the 1st May 1918 at his father-in-law's house at Bagdadi, Myseningsh, the accused having thus knowingly disobeyed the directions of the Government order of internment. It transpired in evidence that the Superintendent of Police of Burdwan was not at Burdwan when the accused was directed to report himself to him and the court acquitted the accused.

The same tribunal next took up the case of another detenu, Rajendra Nath Chakravarti. Charges against him were that he sent two telegrams one to the editor of the "Bengalee" and the other to the Secretary, Bengal Government, without previously intimating to the Police Superintendent and that he failed to report himself duly to the Police Sub-inspector. The trial is proceeding.

South India

Mysore Economic Conference.

MYSORE, June 17.

The Mysore Economic Conference opened at noon today, Sir Visweswarayya presiding. Those present included a fairly good gathering of Indian ladies.

At the economic Conference after reading of reports of committees usual speeches congratulating the Government on the progress of economic activities were made. One member urged that the Conference should be a permanent institution and annual provision of three lakhs be made for its maintenance. Another speaker alluding to the recommendation of the Committee for granting of takavil loans to printing presses with a view to encourage printing of journals and newspapers said that it would be useful to give such facilities.

Remodelling of Women's Education in Mysore.

MYSORE, June 17.

A very interesting discussion took place at the Economic Conference. Mr. C. K. Reddy, Inspector General of Education moved for the adoption of recommendations of the Education Committee regarding the remodelling of women's education in the State. The recommendations included that vernacular to the media of instruction for women and that curriculum of studies to be different from those of boys. Various speakers took part. All of them supported Mr. Reddy but Mrs. K. D. Rukamaniamma, Principal of Maharajee's College not only opposed the proposal to have the Vernacular as media of instruction but vigorously protested against any such measure as she said it would retard women's education. She spoke for about half an hour putting a vigorous plea on behalf of the continuation of the present system. On putting to vote the recommendations of the committee were carried by a majority.

The Coonoor Pasteur Institute.

COONOOR, June 16.

The Hon'ble Surgeon General Giffard C. S. I., occupied the chair at a committee meeting of the Pasteur Institute of S. India yesterday when the main subject on the agenda was to provide more accommodation for mofussil patients who report to the Institute for treatment. The total number of patients for the last year who underwent treatment was 2,300. It is expected that the number will even exceed in succeeding years. Thirty wards for indigenous patients will be erected and a few blocks for well-to-do patients in the compound of the Institute. Additional clerical and laboratory staff will be entertained to cope with the work.

18 High Schools and 48 Middle Schools to be Newly Opened.

OOTACAMUND, June 17.

A Government order issued sanctions the proposal of the Director of Public Instruction for opening 18 High Schools, and 48 new Middle Schools under the management of local bodies. As the High School till now maintained by the Theosophical Educational Trust at Madanapalle has ceased to be a recognised institution, the Government approve of the Director's recommendations to open a new High School under the Chittoor District Board in its place.

Emergency District Committees.

OOTACAMUND, June 17.

A Government order directing the constitution of emergency committees in each district for the purpose of encouraging people to confine their private requirements to local products and to advise the Director of supplies as to the special necessities of any district, has just been issued. These emergency committees will be composed of officials and non-officials selected by the Collector.

Simla

The War Situation.

Official Review.

SIMLA, June 17.

Results of the last fortnight's fighting in France has been eminently satisfactory. German advance has been definitely held up on the whole front Montdidier, Soissons, Chateau Thierry, Rheims and the enemy has made comparatively slight progress at the cost of very heavy losses. It appears certain that hostile attacks will continue probably between Noyon and Chateau Thierry in the hope of straightening out German lines. In Flanders an attack is also possible though five of Prince Rupprecht's reserve divisions have been identified on Oise-Aisne front in the last few days. These may have been replaced by others and he probably has at least 20 at his disposal. Apart from holding up German offensive there has been other most satisfactory features in last fortnight's fighting. Our air superiority has been undoubted. We and our Allies have shot down large numbers of enemy machines and have carried out many successful bombing raids both in battle area and in points of military importance in Germany. The Americans have shown their fighting value and have made their presence felt by numbers of dashing and successful enterprises. Their numbers are increasing rapidly (the German submarines being quite unable to check their arrival in France) and there can be no doubt as to their courage and high morale. Lastly the French whose fighting has been marked by their customary skill and gallantry delivered on the 11th June an important and successful counter-attack which was the first counter-stroke on a large scale that has been delivered by Allies since March 21st. These counter-attacks will continue until the arrival of sufficient Americans to give us that numerical superiority which will enable us to regain the initiative which we shall never again lose. The Germans know the value of offensives and will strive hard to retain it. They will make more attacks and gain more ground but that their attacks will gradually lose in weight and sting and they will have less and less success. We may have to wait until September for the desired numerical superiority and till then we can trust General Foch to do the right thing. We know from the reports of accredited military correspondents that the present strength of the German forces in the field amounts to rather over two hundred and ten divisions of which about 25 are apparently considered by the enemy to be of minor fighting and are kept in quiet sectors. Approximately a hundred and eighty five divisions are therefore available for offensive action and of these practically all have been engaged in the battles since 21st March. Most of them have been put in twice over and some three or four times. The great majority of the German divisions have therefore been through the mill and have suffered severe losses. Their offensive value must therefore have decreased considerably. The strength of a German division now amounts to sixty thousand seven hundred and fifty rifles and its total effective may be estimated at about 13,000 men.

The following is a review of the military situation on the Western front:—17th June 1918—Western Front—The German attack on 27th May on the front Fargay Rheims seems to have owed its success mainly to surprise. This surprise was due to the unfavourable position of the French whose lines ran along the knife edge crest of the Chemin Des Dames and to the good facilities enjoyed by the Germans for preparing their attack in hilly wooded country with plenty of cover and good communication. The Marne, a distance of 30 miles, was reached in 4 days and Soissons and Chateau Thierry had fallen by May 31st. The Germans made no serious effort to cross the Marne but swung round to the right in a westerly direction and threw their whole weight into a big effort to press forward on Paris. The situation remained critical until the evening of the 2nd June i.e., a week after the beginning of the offensive. For the next week heavy fighting continued on the front Chateau Thierry Soissons but the enemy made only slight further progress and the Allies, French, American and British delivered numerous successful local counter-attacks regaining several villages and important heights and taking several thousands of prisoners. On the 9th June there was an intense artillery bombardment lasting 4½ hours. The Germans launched a fresh offensive on the front Montdidier Noyon (22 miles). The French higher command was fully prepared for this attack which though delivered with considerable strength never looked dangerous. On the first two days, the enemy gained ground on the entire front of attack and at one point succeeded in penetrating to a depth of 7 miles. On the 11th June however the French delivered a counter attack on a front of nearly ten miles southeast of Montdidier. This stroke caught the enemy in the act of making a fresh attack and severe fighting ensued resulting in heavy losses to the Germans who lost 19 guns over 1,000 prisoners and a large portion of the ground gained by them on the 9th and 10th. Between June 14th and 16th there has been hard fighting at numerous points on the line Montdidier-Ribecourt

Soissons-Chateau-Thierry, but the enemy has made little further progress except southwest of Soissons, where the French evacuated a small salient and southwest of Soissons where the Germans advanced their line over a mile on a narrow front. The result of the last fortnight's fighting has been eminently satisfactory. The German advance has been definitely held upon the whole wide front. Montdidier Soissons Chateau Thierry Rheims and the enemy has made comparatively slight progress at the cost of very heavy loss. It appears certain that the hostile attack will continue probably between Noyon and Chateau Thierry in the hope of straightening out the German line in Flanders. An attack is also possible though five of Prince Rupprecht's reserve divisions have been identified on the Cise Aisne front. In last few days there may have been replaced by others and he probably has at least 20 at his disposal. Apart from the holding upon the German offensive there have been other most satisfactory features in the last fortnight's fighting. Our air superiority has been undoubted. We and our allies have shot down large numbers of enemy machines and have carried out many successful bombing raids both in the battle area and on points of military importance in Germany. The Americans have shown their fighting value and have made their presence felt by a number of dashing and successful enterprises. Their numbers are increasing rapidly the German submarines being quite unable to check their courage and high morale. The German losses have been very heavy. According to Reuter prisoners of the 1920 class have been taken in the recent fighting. If this is true Germans are drawing on their reserves to a dangerous arrival in France and there can be no doubt of their extent. The 1920 class consists of boys born in 1900, i.e., whose age is 18 in July 1918. The H. class is believed to have been called up in Germany between March and June 1918.

Lastly the French whose fighting has been marked by their customary skill and gallantry, delivered on the 11th June an important and successful counterattack which is the first counterstroke on a large scale that has been delivered by the Allies since March 21st. These counterattacks will be continued until the arrival of sufficient Americans to give us that American numerical superiority which will enable us to regain initiative which we shall never again lose. The Germans know that the value of the initiative and will strive hard to retain it. They will make more attacks and gain more ground, but their attacks will gradually lose in weight and sting and they will have less and less success. We may have to wait until September for the desired numerical superiority and till then we can trust General Foch to do the right thing. We know from the reports of the accredited military correspondents that the present strength of the German forces in the field amounts to rather over 240 divisions of which nearly 210 are on the western front. Of these 210 divisions about 25 are apparently considered by the enemy to be of minor fighting value and are kept in outlet sectors of the front. Approximately 185 divisions are therefore available for offensive action and of these practically all have been engaged in the battles since the 21st March. Most of them have been put in twice over and some three or four times. The great majority of the German divisions have therefore been through the mill and have suffered severe losses. Their offensive value must therefore have decreased considerably. The strength of the German divisions was in 1915 and 1916 reduced from 12 to 9 battalions. In 1917 the establishment of battalions was lowered from 1000 to 650 rifles. The strength of a German division now amounts to 6650 rifles and its total effective may be estimated at about 13,000.

గుడివాడనుండి సంస్కరణాభిలాషి యొక రిల్వే వ్రాయుచున్నాడు:—మే నెల 27-వ తేదీన గుంటూరుపురమునందు వినపాల నాగుమణిగారు తమ ఏకపుత్రకన్యకు బాల్యపుర సుందరమ్మను బ్రాహ్మణకోడూరు కాపురస్తులను ఎఫ్. ఏ. పరీక్షయందు గెలుపొందిన దాసరి శ్రీరామలక్ష్మణ రమణారెడ్డి ఇచ్చి వివాహముజరిపి సంస్కరణకు ప్రోత్సహింపి గుంటూరు కళావంతులకెల్ల మాగ్గదర్శినియాయను. మఱియు 31-వ తేదీన శ్రీమవరముచాలానా దుంపగడప అగ్రహారము కాపురస్తురాలా మద్దెల శారదాంబగారు తమ ద్వితీయపుత్రకన్యకు చిత్రశేఖను నరసాపురవాస్తవ్యులను ఎఫ్. ఏ. పరీక్షయందు గెలుపొందినట్టియు భాస్కర్ల గోపాలకృష్ణమూర్తిగారికి ఇచ్చి వివాహము జరుపుటయేగాక అల్లుడును ముందు విద్యకూడ జెప్పింప వాగ్దత్తుమనేసేరిన దెలుపుటకు మిక్కిలి సంకసించుచున్నాము.

కృష్ణాజిల్లా నూజివీడు పురవాసులొక రిల్వే మమ్మును ప్రకటింపుచునీకోరి:—మా గ్రామమునకును రైలువేడ్డనుకును 18 మైళ్లు దూరముండుటచే ప్రయాణికులు చాలయిబ్బందులు పడుచుండురు. పూర్వమునుండియు గుత్తుపు బండ్లు నడుచుచున్నవి. ఇటీవల మోటారుబండ్లనచ్చి కొంతయిబ్బంది ఆంధ్రమునందు శక్తిించియున్నను అవి సరిగ నడువకుండుట వలనన, దానియందు నియమితమై యుండిన ప్రయాణికులకంటె నెక్కువమంది నెక్కించుటచేతను మోటారులకు నను ప్రయాణికులకు రానరాన కష్టములు వృద్ధియైపోయినవి. బండ్లవాండ్లిపుడు పూర్వపుకేపునకు బండ్లుకట్టుటలేదు. మోటారు సరిగ నడుచుటలేదు. కావున సరిగననునక ప్రజల కిబ్బంది చేయుచున్న మోటారులు సరిగనడుచునట్లు అధికారులు చేయవలెను. లేదా వాని కిచ్చియుండిన రై నెన్సులను రద్దుచేయవలయును. అందువలన యథాప్రకారము బండ్లవాండ్లుబండ్లువోలుటకు వీలుకలిగి ప్రయాణికులు నిశ్చింతగ ప్రయాణములు చేయవచ్చును.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన

గోవిందపురము భూస్వామి; రంగంపేట విలేఖకుడు, ఒక సంవత్సరము; కేవలము ప్రభుత్వ ప్రతినిధి; జమీందారులకు (గృహస్థులు); కేవలవిద్య; పునరుద్ధారణ విద్యార్థి; ప్రజాభిప్రాయకులకు చింతించుచున్నాము. — సంపాదకుడు.

I

మూడవ ఆంధ్ర సారస్వత మహాసభ.

అయ్యో, సభలకు దయచేయు వారందఱును, విశాఖ పట్టణపుట్టెను కేటిక్కులు పుచ్చుకొన ప్రార్థితులు. తామే బండిమీద ఎప్పుడువచ్చినదియు కూడ ముందుగా తెలుప వలెదగు. గ్రంథాలయ ప్రదర్శనమునకు అచ్చుపడని గ్రంథములును—అచ్చులోలేని గ్రంథములును క్రమము మన్నించి వచ్చు వారు తేవలయుననియు, ఏకారణముచేతనుగాని రాజాలని వారు పంపవలయుననియు ప్రార్థించుచున్నాను. ఆగిపోయిన పత్రికల సంచికలను ప్రదర్శింపదగినవే కాన ఆటవియును ప్రదర్శనలయను నలంకరించునటుల చేయఁగోరు చున్నాను. విశాఖపట్టణము. మూరేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి. జూన్ 16. కాశ్యపురం.

II

సుజనరంజనీ సమాజము.

అయ్యో, ఈ నెల 28న కేటి ఆదివారము నెల్లూరు జిల్లా పోట్లపూడిలోని సుజనరంజనీ సమాజముయొక్క విదవ వర్తమానమును జరుపబడును. ఆంధ్రజాతీయకళాశాల స్థాపకులగు కోపలే నామంతరావుపంతులుగారు, ఎం. ఏ. బి. ఎల్., ఆగ్రాసాధిపత్యమును వహింప దయతో నంగీకరించిరి. కృష్ణాత్రికాధిపతులు ముట్నూరి కృష్ణారావుపంతులుగారు “ప్రస్తుతి”ని గూర్చియు, అయ్యోదేవర కాశ్యపురపు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్., గారు “మాంబేగూర్సంస్కరణల”ను గూర్చియు, డాక్టరు దంటు నుబ్బావధానులు ఎల్. సి. పి. ఎస్. గారు “స్వరాజ్యోదయము”ను గూర్చియు ఉపన్యసించెదరు.

పోట్లపూడి, జూన్ 14. పానక పట్టాభిరామరెడ్డి. అధ్యక్షులు. నెల్లూరు వేంకట్రామానాయుడు పెల్లెటి ఆదినారాయణరెడ్డి కాశ్యపురము.

III

పూర్వాచారపరాయణుల కొక విన్నవము.

అయ్యో, 5 తేదీని మధురాపురమును గౌరవనీయులగు శ్రీనివాస అయ్యంగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగిన ఇంటి కూలీలతో కుట్రలగు నాదయలకు వెళ్ళవారి సమావేశ చర్యలను తానుందరు జరిపియున్నారు. దేవాలయములలోనికి వారిని రాని య్యోకుండుట వారి అసంతృప్తికి కారణము. శ్రీ అయ్యంగారు వారి నెట్లునో తియ్యనిమాటలచే బుజ్జగించిరి కాని అంతమాత్రమున వారిపూర్వగ్రంథి విడిపోవాలను. పరిపాలకుల యజనసాక్షులచేత పాలితుల యసంతృప్తి ఎట్లుల సంతోషదో ఆటలే ద్విజాలమనుకొనియెడి యగ్రజాతు లని వాదబడుచుండెడి వారి నైతికవాక్యములు ద్విజేతరుల తృప్తి నొందింపజాలవు. విద్యాగంధము హెచ్చినకొలది కూడగంధం దూకత్వము తగినకొలది లోకజ్ఞానము హెచ్చినకొలది స్వతంత్రత చ్చ హెచ్చుచుండుటయు సామ్యమునకై యాకురదనముం డుటయు స్వభావము. నుజాదవములు పాటింపక జ్యోతిశాస్త్రి పుత్రులకు కులము నే యాధారపరచుకొని హక్కు బాధ్యతల నిర్ణయించుటయందలి దోషమును పరిశీలించుటయు స్వాభావికమే. ఇట్టి స్వభావభర్తలకు విరుద్ధముగా ప్రగర్తింప యత్నించుట నేటికి ఎవరీదయత్నించుటయని ఆగ్రజాతీయభవుల మనుకొనువారు నిన్ను జాతులకీయగ్రమునబోధించి ఆత్మగౌరవమును స్వతంత్రాభిలాషయును ఉత్తమస్థితితో సమానత్వమును భొందవలయుననెడి యభిలాషయు వారియందు వ్యాధింపజేయునట్లు వారి యగ్రత్వమునగదానకమే. కేకాలవాదాని గుణముగ ఆచారములును కట్టుబాటులును విధులును మాన్యు నొందవేని అవి యనాచరికములై నానుచుత్రముగ నుండి ఇక్కట్లుల కాటపట్టుకు. వేదపాఠశాల కొకదానిని స్థాపించి దానియందు బ్రాహ్మణేతరులు ప్రవేశింప ననర్హులనుటలన బ్రాహ్మణులనుండు వేదపాఠశాల నెక్కువ జేయుటలేమి గాని బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర సమస్యకొక మతపాటవమును మాత్రము గల్పించు చున్నది. బ్రాహ్మణ కర్మల మొదలుటకు బ్రాహ్మణేతరుల అనర్హులను వాద ప్రతివాదములవల్ల కొరతకర్మ బ్రాహ్మణులయందు ప్రబలుట లేదు గాని బ్రాహ్మణేతరుల కొక హృదయశత్రువుగ పరిణ

మించుచున్నది. కంకర జయంతి మొదలగు మతోద్ధారకల వర్తమానములు బ్రాహ్మణ సామ్రాజ్యులకు మాత్రము కొన్ని గోవిందముగ విందొస్తవి తదితరుల బహిష్కరించుట భారత జాతీయ భావాభ్యుదయమునకు దోడ్పడుట లేదుగాని భిన్న భావమును బలపర్చుచున్నది. సర్వసమత్వభావమును వ్యక్తీకరించుట కేర్పడిన దేవాలయముల యందు దైవభక్తివైస ప్రధాన గుణముగ జేకొనక జాతీయసరించి గౌరవమునకు తగ్గిదములు గనుపర్చుట మతమునందు జ్యేష్ఠమును గల్పించుట యగాని మఱియొకటి గాదు. అట్లు గాక ఆయా స్థలముల యందు ఆయా కార్యములయందు తత్తనను సారగుణ దోషములబట్టి గౌరవా గౌరవముల నిర్ణయించుట నై జము. ఇట్లు నుటవలన బ్రాహ్మణులు మాత్రమే ముఖ్యమైనవగు పాత్రలనుకొనదగదు. ఏ జాతీయార్యులకు తనకంటె తక్కువ జాతీయారు పరిశీలించబడెడి వారి విషయమునందును ఈ మధియోగమునకు పాత్రుడై, యూరపుభందమునందు బుట్టినమాత్రమున చర్యను ఏకురలే తెల్లగనుండును. మాత్రమున ప్రభుత్వము హెచ్చుగ నుండిన మాత్రమున చుట్టు నేట్లుటకు మీరు పుట్టినవారని దురూహావదలదని పాశ్చాత్యులచున్నవిగ్రహించుచుండెడి యీ సమయమున జ్ఞానమూర్తియైన గౌరవమును బొందజూచుటయందలి విపరీతమును నేను బంప నక్కరలేదు కాన ఈశ్వరుడు తుండీ, ప్రజలందరు సోదరులు. గుణలోపములు గౌరవాగౌరవములకు హేతువులు. ప్రజల హేతుముటయు ఈశ్వరుని పూజించుట, విహితమునదలి, యాముష్మికమును వాదించగోరుట, నెలదలి సామజ్యముట, ఈలోకమును పేరేమించిన పరలోకముందు త్రేమగలి గల్గునుగాన నీదేశము నీదేశస్థులజేరిమింపుచునెయెడి మహారాజు చాలుడు. అనూయను నిగ్రహించువు. దురభిమానమును వదలుడు. రాపట్ల, జూన్ 10. చో. వేంకటాద్రి.

గుంటూరు వార్తలు

(మాస్కోయ విలేఖకుని యొద్దనుండి) ఒక మరణము

గుంటూరు, జూన్ 14:—గుంటూరుజిల్లా సంఘమునకు కార్యదర్శిగా నున్నట్టియే, జిల్లాకోర్టు క్లీర్కుగా నున్నట్టియే నేటి హనుమంతరావుగారు 18 తేదీని ఆకాలమృత్యువు నాశ బడిరిని విన్నవించుటకు మిగుల చింతిల్లుచున్నారను. వీరు మొన్న సత్తెనపల్లిలో జరిగిన మండలసభకు హాజరై యుండి కొద్దిగ జ్వరము తగిలినందున యింటికేవచ్చిరి. తరువాత సంధికృతమైపులి నొందిరి. వీరికి 29 సం. వయస్సు.

పరీక్షలు

మూల్యపైకలు పరీక్షలలో కాశ్యపురం 28 గురుకు, హిందూ మైన్సులలో 28 మందియు జయించిరి. ఈ సంవత్సరము మంచి ఫలితమును బొందినందులకు సారశాలాధి కారులు విమలిన దగియున్నారు. ఇంటగుమీడియేటులో చేర్చుకొనుచుని దరఖాస్తులు చాలా వచ్చుచున్నటుల కాశ్యపురంవల్ల తెలియుచున్నది.

అనంతపురము వార్తలు.

(ఒక విలేఖకుని యొద్దనుండి) యుద్ధసభ.

గుంతకల్లు, జూన్ 14:—అనంతపురంజిల్లా కలెక్టరు రావు బహదూరు డి. రామచంద్రుని పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద యీ నెల 8 తేదీని అనంతపురము టవును హాలులో రెండవ యుద్ధసభ సమావేశము జరిగినది. మాజిల్లాలో గల యుగోగ్యగ్రంథాల వర్తకుల రెండు వర్గాల ప్రాముఖ్యముల బహుజనుల సభకు వచ్చియుండిరి. ప్రక్కకు జరుగు యూరపు భూమియుద్ధమును గురించియు మన యిండియా ద్రవ్య మూలకముగాను మువ్వబలమును సహాయము చేయుటకై ప్రతి డెంటు గా రుపకరించిన మీదట పెనుగొండ ప్రిథ్వీ శివశంకరముగారు ఎం. హంపయ్యగారు యువకవిత్వ విచ్చిన సభికులను యుద్ధసభను యిచ్చుటకు ప్రోత్సాహ పరచి, తరువాత తీర్పు చదవడమైనది.

మాజిల్లాలో గొప్ప వ్యాధిగ్రస్తులుగాను చిన ఫ్యాక్టరీలకు స్వంతవారలైన హంపయ్యగారు పరీక్షలు రూపాయలు యుద్ధములుక్రిందను యిచ్చి తతియ్యసభికులు వారి వారి శక్తికొలది నానుజేలుట మిందుకుండా యజులు యిచ్చుట కొప్పుకొనిరి. మొత్తముమీద లక్ష యేబదివేలు రూపాయలు యిచ్చుటకు సభలో ఒప్పుకొన్నారు.

ఇదిగో మాజిల్లాలో ప్రతి తాలూకా గ్రామములలో యుద్ధసభలు జరచేయబడుటగాను తాలూకావారి సముకమిట్టిలు యేర్పాటు చేయబడినది. మాజిల్లాకుండు సుమారు అయిదు లక్షలకు తక్కువ కాకుండా యుద్ధసభలు వనూలు చేయుటకు కమిటీవారు తీర్మానించిన ప్రకారం జిల్లాకుండుగల సర్వజనులు తోడ్పడి ద్రవ్యసహాయము చేయవలెనని కోరుచున్నాము.

భీమవరం వార్తలు.

(మాస్కోయ విలేఖకుని వద్దనుండి) కాలమానము.

భీమవరం, జూన్ 14:—మృగశిరా ప్రవేశమయినను ఎండలతీవ్రము తగ్గలేదు. ఈస్సులు ప్రారంభ మగుచున్నవి. కూలీలకు ఇచ్చుకొనుటకు చిల్లరదొరకక రయితులు చాల బాధ పొందుచున్నారు. నికల్ నాజేయినను విరివిగా దొరకుట లేదు.

భీమవరం కొ ఆపరేటివుయూనియన్ లిమిటెడ్.

2 సం. లక్రీము మాలూకాలోని 1871 పరపతి సంఘములును, నరసాపురం తాలూకా పూలపల్లి పరపతి సంఘమును కలిసి 88 పరపతి సంఘములకు ఈయూనియన్ ఏర్పడినది. గతసంవత్సరము లక్ష ఏబదివేల రూపాయలు ఈ 88 సంఘములు ను కృష్ణా కొ ఆపరేటివ్ బాంకునుండి అప్పుతీసినవి. అప్పులో చాలభాగము సకాలముననే తీరిగి చెల్లించబడినది. కాని కాల మానము బాగుండక పంటలు చెడిపోవుచుండుటచేత అప్పులో కొంతభాగము దిగడిపోయెను. యూనియన్ సాధారణ సభ 10 తేదీని జరిగెను. అసభలో ముందుసంవత్సరపు ఆదాయవ్యయపట్టిక ఆమోదించబడినది. ముందు సంవత్సరము 2 లక్షల రూపాయలు అప్పు, తీయబడునని మదింపుచేయబడినది. యూనియన్ గురువారము నెల 1 కి రు 15 ల నుండి రు 17½ లకును నూపరునై జరుకు రు 25+7 లనుండి రు 25+10 లకును, అట్లను ఇంటిపొడై రు 2½ లనుండి రు 5 లకును, ఖర్చులో వృద్ధి కనబడుచున్నది. కుర్చీలు, బల్లలు మొదలయిన సామానులు కొనుటకు రు. 100 లు మదింపు చేయబడినది.

భీమవరం యూనియన్.

మా యూనియను పరిపాలన శ్రమిక్రమముగ జరుగుట లేదని తెలుపుటకు చింతిల్లుచున్నాను. ఈ సంవత్సరము నెలువులన్నియు పస రెక్కిపోవుటచే త్రాగుటకు శుభ్రోదకము లేక ప్రజలందఱునూగు మాసములకుండి శుభ్రబాధ వల్ల నాతికము. ఇంతలో యీ ఇబ్బంది తీరునట్లు కన్పించదు. పొలములలోని అకుమళ్ల కొనేరులకు పొయి త్రాగుటకు నీరు తెచ్చుకొనుచున్నారు. ఎక్కడో కొందఱు కుంటురు లాంతరులలోని బుడ్లను దొంగిలించినా రనునెవరును పట్టణములోని దీపపు స్తంభములన్నియు తీసివేయబడినది. ఇదిగాక కిరసనాయిలు ఖరీదు హెచ్చినదని ఒక సాకు కన్పించుచున్నది. ఎన్ని ఖర్చులు తగ్గించుచున్నామి యూనియన్ క్లీనింగుండి, వార్షికములు విరివిగానే యిచ్చుచి. చెలువుల నీరు పొడై 4 నెలల నుండి ప్రజల తక్కువమైన నీరు నుపయోగించకపోయినను వాచరు అట్లే యుంచబడినది. డ్రిగములు వెలిగించకపోయినను అందుకు నియమించబడిన కాకలులు తగ్గించబడలేదు. మా మొరలరణ్యకోదకము లయినవి. పంచాయితీవాడు యీసారేయైనను చెల్లియ్యుచు లేమాయని ప్రాయ సామాసింపిలిసి.

ఇతరవిషయములు.

10-వ తేదీని జరిగిన కొఆపరేటివ్ యూనియను సాధారణ సభలో రయితులతోభివృద్ధివిషయము సర్పాదునాన జరుపు సర్వగమ యులులతో విస్తారమురయితుల ప్రతినిధులు గల ఈ యూనియన్ వారి సలహాలకు కలెక్టరువారు తీసికొనుచుండలేదనియు, ఆహారపదార్థములపరచుట పెరుగుటచే గలిగిన విపరీత పరిస్థితుల ననుసరించి గురుకు దొంగతనము దోపిచ్చునుండి ప్రజలకు వారి ఆస్తిని కాపాడుటకు పరపతి సంఘ సభ్యులలో తన పెద్దయనుమర్తులకు ఆయుధము కలిగించు ఆధికార మాయవలెదనియు కాంతిస్థాపనవిషయమును గౌరవరక్షక భటులకు ప్రతిగ్రామమున ఏర్పాటు చేసెడిపక్షమున అట్లు జరుపుట లో కలెక్టరు వారికిని వారి ఉద్యోగస్థులకును తగు సహాయ మీ యూనియన్ వారు చేసెదరనియు తీర్మాకములు చేయబడినది. ఈ తీర్మాకములన్ని ప్రజలలో ఎంత నులజడి గలదో తెలియుచున్నది.

కలెక్టివ్ నోట్సు: మారకము.

రు 1,2½ ల నోట్లు వచ్చినప్పటినుండియు వెండి నాణెములు కరతైనవి. పెద్ద నోట్లకు విన్ననోట్లు, చిన్న నోట్లకు చిల్లరము విరివిగా దొరకుట లేదు. రూపాయకి అకాచోష్ణము 100 రూపాయల నోట్లుకు రెండు రూపాయల చోష్ణమును మాక మిచ్చినవేగాని చిల్లర దొరుకుట లేదు. కూలీలు ఈ నోట్లు భద్రపరచ లేకపోవుటచే కావూలు కూలి ముందుగ నాణెము రూపాయల యివ్వబడినవే గాని పనికిరావనుచున్నారు. కొన్నిచోట్ల ధాన్యమిచ్చినవే కచ్చెద మనుచున్నాను. గయితులకు చాలా యిచ్చుచి కలకుచున్నది. గత నెలలో జరిగిన మా తాలూకా మహాసభలో కొక తీర్మానమీ విషయమై గావించబడి కవర్ను మోటువారి కంపబడినది. ఏమి జరుగునో యని విరీక్షించుచున్నాము.

MADRAS:— Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Power Press 6 & 7 Thambu Chetty Street, George Town.